

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 207. szám
1940. szeptember 13., péntek

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Parázsló romok

A két város, az európai műveltség és alkofőkészség két megtestesítőjének uccáit romok borítják. A londoni City házai kártyavárként omlanak össze, a Buckingham-palotáról és a környező épületekről mázsaszámra hull a vakolat. A berlini Brandenburi-kaput bombatalálat érte. Halál és pusztulás kísértete ólálkodik a két milliós világváros felett most, hogy jme elkövetkezett az ugynevezett „totális háboru” ama szakasza, amely az ellenség idegközpontjának, a tulajdonképeni harotér mögötti országrészeknek szétrombolását, a polgári lakosság megtizedelését jelenti. Repülőgépbombák vetése hull a robbanásoktól barázdált városokra, tüzeső érleli ezt a vetést, ami az elmulás természetét hozza majd meg. A harc pokoli üvöltésében, a „sivítóhombák” irtózatoss hangzavarában, léghárító ágyúk dörgése közepette senki sem hallja meg a kétségbeesett sikoltást, ami százezrek torkából buborékol elő és elfoityva, szinte hangtalanul két utra Londonból és Berlinből, Hamburgból és Doverből. Nem hallatszik más csak a csatazaj, nem érzünk egyebet mint a győzelemre törő seregek mindenre elszánt feszültségét, nem látunk egyebet, mint a hadak dicsőségtől ragyogó utját és kábultan érezzük, hogy a hősiesség, az életet semmibevevő emberi vakmerőség feltámadott...

Semmi sem jellemzi jobban ezt a korszakot, amelyben élünk, mint a haláltmegvető bátorsággal harcra induló cjtőernyős katonák, vagy a hadigépek kezelője. Ott szorong a harciaközi izzó vaskoporsóiban és ellenséges golvózáporban teljesíti a kötelességet, ott ül a repülőgép-kormány mellett és áthalad az ellenség légvédelmén, vagy éppen kiugrik a magasán köröző repülőgépből, ellenséges területen és maroknyi csapatral harcra indul — ilyen hőstetteket nem ismert még a történelem. Legenda születik most, a huszadik század különös mithosza, hőskölteményt írnak most, ebben a háboruban. És csak úgy, mint a történelem folyamán eddig mindenkor, ezt is vérrel és korommal írják.

Ugylátszik, az emberiség valóban nem jutott még túl azon ponton, hogy vitáit, problémáit fegyverrel oldja meg. Ugylátszik, a háboru elmaradhatatlan kelléke az emberiség történetének, legalábbis ezidőszert. S ha ez így van, akkor az is kétségtelen, hogy a nemzeti célok elérése csakis a történelmileg igazolt eszközök minél öntudatosabb felhasználásával lehetséges. Az embernek minden elért eredményért árat kell adnia s az emberhalált, pusztulást hadisarcként rójjuk le, váltságként a kitűzött célokért. Am nem fizetünk vajjon túl nagy árat?

A halottakat eltemetik, a romokat eltakarítják, új házak, paloták, városok épülnek a háboru után, de azokat a romokat, amelyeket ez a harc a lelkekben hagy, nem tudják eltüntetni. Az a nemzedék, amely az angol iskolák pincéiben keres naponta többször is menedéket, vagy amelynek emberjelöltjei csodálkozva hámulnak, amikor a berlini bérkaszárnya pincéibe kell rohanniuk sietve otthagvott ágyaikkól, ez a nemzedék nem felejt majd el egykönnyen, hogy mit látott, s mit tapasztalt. Gondoljunk azokra a fiatalokra, akik nemcsak testtel, de a végsőkig igénybevett lélekkel katonáskodnak, azokra a fiatalembere-

A politikai és gazdasági élet minden vonatkozására kiterjednek Ion Antonescu tábornok, államvezető rendelkezései

Minden mendemonda megszüntetése érdekében ismét részletesen ismertette az államvezető-kormányelnök a szeptember ötödiki és hatodikai eseményeket — Lupescuné azt akarta, hogy L. Mihai király atyjával távozzék az országból

Fényes külsőségek között ünneplik meg Elena anyakirályné visszatérését az országba

Bucuresti. Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök, államvezető a következő közléseket tette:

Annak érdekében hogy véget vessék minden a bel- és külföldön, a király lemondásával kapcsolatos mendemondáknak, a történelmi igazság érdekében a szeptember 5-6-iki eseményekről a következőket hozom nyilvánosságra:

1. Ófelsége II. Carol király szeptember 5-én déli 12 órakor magához kéretett és a bel- és külföldi helyzet hosszas ismertetése során megbízott a kormány megalakításával.

2. Ugyanezen a napon este 21 órakor megjelentem az uralkodó előtt és bejelentettem, hogy visszaadom a megbízatást, mert akivel csak a kormányalakításáról tárgyaltam, csak akkor volt hajlandó együttműködni, ha a király lemond.

3. A király nem volt hajlandó más megoldásra, míg végül úgy én, mint Pop Valer miniszter rábeszéltem a királyt, aki reggel 4 órakor diktatorikus jogkörrel átadta nekem a kormányzást. A dekrétum így hangzott:

„Mi Carol II. Isten kegyelméből és a nép akaratából Románia királya, az összes jelenlevőknek és előjövendőknek egészséget elrendeltük és elrendeljük: 1. Antonescu Ion tábornokot kinevezük miniszterelnökké, korlátlan jogkörrel az állam vezetésére. 2. A királyt a következő felségjogok illetik meg: ő a hadsereg feje, nényt verhet, kitüntetésekkel adományozhat, övé a kegyelmezés, amnesztia és büntetés leszállítás joga, fogadja és kinevezi a nagykövetekeket és meghatalmazott minisztereket, szerződéseket köt. Megváltoztatja az alaptörvényeket és a miniszterelnök ellenjegyzésével kinevezi a minisztereket és az államtitkárokat. 3. Az államhatalom többi joga a miniszterelnököt illeti.

II. Carol Rex. Antonescu Ion tábornok, miniszterelnök.

4. Szeptember 5-én egész napon át tárgyaltam a kormány megalakítására, hogy olyan kormányt teremtsék amely a helyzet ura. Minden kísérletem hiábavaló volt és Bucuresűben közben egyre szomorúbbá vált a helyzet. Figyelmeztettem Ófelségét, hogy minden helyzetfordulat új megoldásokat követel és bizalmasan közltem, hogyha a helyzet súlyosbodni fog, új megoldásokat kell alkalmazni.

5. Szeptember 5-én 21 órakor a miniszterelnökségen voltam, amikor jelentették nekem, hogy a miniszterelnökség palotája körül lövéseket hallani ugyanakkor távbeszélőn is érkeztek jelentések, hogy a rendőrprefekturánál ahol 3 csendőrt teljesített szolgálatot tömeg gyűlésezik, ugyanúgy a Nemzeti Színház előtt is nagy mozgalom van és a tüntetők a királyi palota felé menetelnek. Első elhatározásom az volt, hogy a tüntetők közé megyek és megállítom őket. Erről lebeszéltem és ekkor elhatároztam, hogy a királyhoz indulok és kérem: menzion le.

6. Este 21 óra 30 perckor, szóval fél óra múlva már a királynál voltam. Hosszu és drámai beszélgetés következett. Szinte perbeszédben tartam fel az utolsó 10 év eseményeit és az ott elkövetett hibák súlyos következményeit. Felkértem a királyt a lemondásra és reggel 4 óráig addig erre gondolkodási időt. Pop Valer, aki együtt volt velem, támogatta előterjesztésemet.

7. Este 23 órakor eltávoztam a királytól és hozzájárultam ahhoz, hogy azzal tárgyaljon reggel, akivel jónak látja.

8. Mikor a királytól eltávoztam, Mihai nagyvaidához mentem. A nagyvaidához a következő szavakat intéztem:

re, akik a tankok acélkamrájában a levegő zuhanó kaszájaként, az eítőernyők halálvadászainak soraiban az apáthiáig megtépázott idegekkel vesznek részt ebben a háboruban. Képzeliük el, hogy ezek közül azok, akik túléltek a rettenetes küzdelmet, milyen apáknak bizonyulnak majd.

Senki sem hallja a harczaiban az anyák sikoltását, a gyermekek csendes ptyergését, a tehetetlenül összeszorított fogak félelmes csikorgását... pedig érdemes lenne milderre küssé nagyobb figyelmet fordítani. A ki nem mondott szavak, végig sem gondolt gondolatok, az átcikázó érzések nem mulnak el, nem vesznek semmivé... tovább élnek és ott és akkor válnak tettekké, ahol és amikor senki se várná. Ugyan mit is várhatunk azoktól a fiataloktól, akik soha nem képzeltek pusztulást szabaditanak kezük egyetlen mozdulatával az alattuk lévő városokra és azoktól a gyerme-

kektől, akiknek hősei, álom-eszményei ezek a valóban hősként harcoló katonák.

A londoni és berlini romokkal egyidejűleg más romok is gyűlnek, a tudatélet alatt. Romjai annak, amit valaha is szépnak és lényegnek ismertünk meg. Romjai annak, amit valaha is vártak a huszadik századtól. Parázsló romok gyűlnek a lelkekben és lehet, hogy ezeket a romokat mélyen eltakarja a hősiességnek kijáró csodálat. Am az kétségtelen, hogy az idegek háboruja nem ér véget akkor, amikor az utolsó ágvudörgések, bombarobbanások is elhaltak, vagy az utolsó mérgezőgázzal teleszivódott holttestet is eltemetik, hiszen a történelem után már talán a gáztámadásokra is sor kerül. Az idegek háboruja még soká du béke beállta után is és ki tudja, milyen visszahatással tör elő majd a túlfeszített egyéni teljesítőképesség, az agyonhajszolt képzelő erő és az idegekben felmorzsolótt egyén...

Fenség, már tegnap szerettem volna fenségednél jelentkezni, de a legutóbbi 4 óra eseményei oly gyorsan peregtek, hogy pillanatnyi időm sem volt. A helyzet igen súlyos, de fenséged egy pillanatra se nyugtalankodik, Antonescu tábornok az életével felel, hogy megmenti a helyzetet, biztosítja az ország jövőjét és fenséged életét.

9. A király az éjszaka folyamán tárgyalt Mihail Gheorghe tábornokkal, akik azt tanácsolták, hogy ne mondjon le. Tanácskozott ezenkívül Baliffi tábornokkal, megjelentek ezenkívül az uralkodó előtt Gheorghe Bratianu, A. C. Cuza, Mihail Moinescu és David Popescu is, akik az én vezetésemhez csatlakoztak.

10. Miután 4 óra előtt 10 perc volt és láttam, hogy a király elhatározásában tétovázik, Elefterescu alezredest, a következő szövegű levéllel küldtem az uralkodóhoz:

„Sire!

A múltam a tisztességem és az életem folyása kötelezett arra, hogy én kíséreljem meg az újjászületés megteremtésére az igazi hazafiaságtól hűtött férfiak munkatársaként való megtalálását és ugyanakkor a király és az ország közötti hibából való testvériesülés kiépítését. Ez a kísérletem nem sikerült, mert mindenki, akihez fordultam, Fenséged lemondását követelte. Ebben a helyzetben — amikor a várható agitáció következtében leendő vérontásnak, egy polgárháborúnak és egy idegen megszállás veszélyének lehetőségét és ki akartam zárni — írásban is felkérem Fenségedet a lemondásra. Ez az ország szava és aki másként cselekszik, bünt követ el.

Felhívom Fenséged figyelmét arra a súlyos felelősségre, amely örök időkre Fenségedre hárulna, ha nem hallgatná meg kérésemet és minden tétovázás nélkül nem teljesítené azt.

Ami mondok, amit kérek, az ország és a hadsereg kívánsága.

1940 szeptember 6.

ION ANTONESCU tábornok.

Elefterescu alezredestnek parancsa volt, hogy közölje a királlyal, hogy legkésőbb reggel 6 óráig várom a választát.

Elhatározó gesztus volt, de kikerülhetetlen.

A király az eseményektől és a felelősség súlyától teljesen összetörve, elhatározta, hogy lemond a trónról és az uralkodást a nagyvadásnak adja át.

Lupescuné asszonynak az volt a terve, hogy a nagyvada sorsát a király sorsához köti; hogy ő is kövesse atyját a száműzetésbe. Ezt az utolsó és az ország ellen irányuló lépését és tervét a szárnysegédeknek sikerült megakadályozniuk.

11. Reggel 6 óra 10 perckor a király lemondott.

Ugyancsak szeptember 6-án reggel 8 órakor I. Mihail király letette az esküjét előttem, a patriárka és Lupu dr. semmitőszéki főelnök előtt a következő szöveggel: „Hűséget esküszöm a román nemzetnek, esküszöm, hogy szentséggel megtartom az állam törvényeit, megőrzöm és megvédem a román nemzet létét és a román állam területi épségét. Isten engem úgy segítjen.”

A nemzetnek tudnia kell, hogy annak érdekében a király érdekel előtt állanak és a király, amíg a legmagasabb nemzeti érdekeket szolgálja, bizvást bízhat a nemzet ragaszkodásában.

12. A nemzet és a történelem előtti eme ünnepélyes órában elhatároztam, hogy ennek az elvnek az trónteremben is kifejezést adok és így üdvözöltem az új uralkodót: „Sire, Isten segítse a nemzetet, Fenségedet és engem.”

13. Ekkor kértem az első kihallgatást az új kirávtól. Ezen a kihallgatáson a következő szavakkal fordultam hozzá: „Sire, most az eskü letétele után életem útjára tér át fenséged, ennek a megoldásnak révén, mely egyetlen lehetőség volt a jelenlegi helyzetben az ország, a nép és a diktatúra megmentésére: 1. Az erkölcsi felébredést a nép számára abból a mocsárból, amelyben éveken át vergődünk és e felemelkedés jegyében az összes igaz románok összefogásával és hecsületes munkájával kell megfelelő eredményhez és teljes diadalhoz jutnunk. 2. Második főfeladatunk, hogy az államnak és a nemzetnek visszaadjuk azokat az örökös jogait amelyek megilletik és amelyekbe vissza kell helyezni.

14. Ez az igazság és ez a történelmi sorrend, amelyben az események lefolytak és amelyek során a szeptember 5. és 6-i államfordulat lezajlott és amelynek következtében egyszerűsített denkorra pózdorjára törtünk egy rendszert, mely az állam kárára volt.

Itt az ideje tehát, hogy megszűnjék minden

támadó szó egy olyan harccal kapcsolatban, melyet megvívunk, melynek végére értünk és amelyben győzelmeskedtünk. Ha mindez máig nem szűnhetett meg, kérem, hogy máától kezdődőleg szűnjék meg.

A Trónra tekintünk fel tisztelettel és a múlt-

„Törvényesség, jogszeretet, emberiség, példamutatás és kezdeményezés!”

Bucuresti. Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök, államvezető a következőkben körvonalazza a polgári és katonai közalkalmazottak számára a munka és kötelességteljesítés mikéntjét:

Három főszempont kell vezesse a közalkalmazottat teendőiben: a törvényesség a jogszeretet, az emberiség, példamutatás és kezdeményezés.

a) A teljes törvényességet kell követni minden irányban, ezt kell minden tevékenységnek kiindulópontjának választani, akár közszolgálati érdekekben, akár személyi megmozdulásban történik a tevékenység.

A törvényességet integrálisan kell alkalmazni, mert ettől függ a munka értéke és bizton-ságát a vetett bizalom mérve.

A törvényesség szem előtt tartásánál az akciószabadság teljes, mert nem kell semmitől félni, mindenki emberi és hivatásbeli méltóságának jegyében fejthet ki kedvezményező munkát.

A törvényesség megfelelő bátorságot ad és kellő bátorságot is kölcsönöz. Akinek nem lenne bátorsága, akinek ez a fontos körülmény hiányzik személyiségéből, az nem intézkedhetik sem felfelé, sem lefelé a szükséges biztonsággal.

b) A jogot és jogosságot minden irányban el kell ismerni és ez nem értelmezhető többféle képen.

A jogosságnak erkölcsi alapja van, nem lehetséges az a helyzet, hogy valakinek valamire joga legyen és azt ne adják meg.

A fennálló jog és jogosság elvitathatatlan minden társadalmi kategóriában.

c) Az emberiség legfontosabb teendője és kötelessége az, akiknek alantásai vannak. Ez a tulajdonság nem hiányozhatik a hadseregben sem, hol ugyanúgy mint a polgári közgazdaságban az alantásnak lelki kapcsolatot kell éreznie az

ról emlékezzünk mélyen elítélő hallgatással. Bucuresti. 1940 szeptember 12.

ION ANTONESCU

tábornok, miniszterelnök, államvezető (Rador.)

előjáróival. Mindenkinek személyiségét el kell ismerni, azt nem szabad elnyomni és az alantásnak kell legelső sorban éreznie, mennivre igyelembe veszik az ő személyét is magasabb helyen.

A főnök és alantas közötti viszony nem élezhető ki és a tekintély megővése harmóniát is jelent egyben nagy és kicsiny, vajmint kicsiny és nagy között. A főnök szerepe az atyai gondoskodás és nem a brutális, a megalázás vagy a megbántás. Mert nem lehet áldozatot kérni csak a legcivilizáltabb formák között szolgálaton kívül csakugy mint szolgálaton belül.

Minél szélesebb körben alkalmazott emberies érzés teszi valóban főnökké az előjárót, aki a jószóval történő bánásmódot helyezi — mint egyik legelőkelőbb tulajdonságot — minden más bánásmód elé.

d) Ez az imént kifejtett bánásmód és rugany-tartás már magában foglalja azt, amit jó példának, példamutatásnak nevezünk, ami a mintaképet adja mindenkinek, aki alárendelt és aki a környezetében áll.

e) A kezdeményezésre külön súlyt kell fektetni. A kezdeményezés ez egyéni bátorság és öntudat jele: ami ugyanakkor vállalja a rizikót is.

A legszélesebbkörű kezdeményezést engedélyezem egy polgári mint katonai téren, mert ez a gyakorlatban a rátermettség és egyéni kiválóság záloga.

A hozzáértés, a törvényesség szempontjai kell vezessék azt a kezdeményezést amely kifejezést az egyéni bátorságot is.

Ezek azok a főbb irányelvek, melyeket, ha megért és átérz mindenki, egyben teljesítette is a Ma nagy parancsszavát.

Bucuresti. 1940 szeptember 12.

ION ANTONESCU

tábornok, miniszterelnök, államvezető

Felülvizsgálják a bánya- és kőolajtermelési koncessziókat

Bucuresti. Az államvezető a következő rendeletet bocsátotta ki:

1. A miniszterelnökség mellett különleges bizottság alakul, mely 12 évre visszamenőleg az összes bányakoncessziókat, különösképpen a petroleumkoncessziókat ellenőrzi. A bizottság három semmitőszéki tanácsosból és két speciális mérnökből áll.

2. A nemzetgazdasági minisztérium e bizottság rendelkezésére bocsátja az összes iratokat és dossziékat.

3. A bizottság a miniszterelnöknek sürgős jelen-

tést tesz észleleteiről és az életbeléptető rendszabályokról.

4. Minden más megelőző rendelkezés hatálytalan.

ION ANTONESCU, államvezető.

Bucuresti. A bányakoncessziók felülvizsgálására kiküldött bizottság tagjaivá az államvezető a következőket nevezte ki: Elnök: Macarovic semmitőszéki tanácselnök. Tagok: Hariton és Simion Chetianu semmitőszéki bírák és Alex Krupenschi, valamint Pleni-canu mérnökök.

Horia Sima közleménye a legionárius mozgalom magatartásáról

Bucuresti. Horia Sima professzor a következő hivatalos közlési bocsátotta ki:

„Értesüléseim szerint az országban —

nem nagy jelentőségű — incidensek történtek a rendszerváltozás következtében. Hogy mind ezeket megelőzzem, a jövőben a következőket közlöm és rendelem el: 1. A legionáriusok nem avatkoznak semmilyen olyan közhatósági kérdésbe, mely a kormány ügye. A legionárius rendőrség a légiónok belül teljesít szolgálatot és csak akkor avatkozik be, ha erre a közhatóság felkéri. 2. A legionáriusok a legteljesebb megértésben dolgoznak az állami hatóságokkal, azzal az öntudatos és méltóság-teljes magatartással, mely e mozgalmat jellemzi. 3. Olyan egyes, fenyegető és provokáló gesztusok, melyek a korrekt legionárius magatartással összeférhetetlenek, nem a vasgárdától származnak és ezek olyan periferikus rétegek akciói, akik most akarnának kompromittálni, mikor a legionárius eszme győzelméhez érkezett. 4. Minden kezdeményezés tilos e rendelet kiadásától kezdve és minden akcióhoz előzetes hozzájárulásunk szükséges, amit vagy megadunk vagy nem. 5. A legionáriusoknak semmilyen újságjuk e pillanatban nincsen, tehát hivatalos közleményeiken kívül semmi nem tekinthető hivatalos ál-

lásponyunknak és nem hárít felelősséget reánk. 6. További rendelkezéseinket hierarchikus uton fogjuk tudatni.

HORIA SIMA.

Szeptember 13. — Zelea Codreanu napja

Ezenkívül Horia Sima még a következő közleményt adta ki: „Szeptember 13-án lesz Zelea Corneliu Codreanu napja. Az a nap, melyen 13 év előtt a legonárius mozgalom elindult és ma a vasgárda örömmel látja, hogy úgy az ő, mint a román nép ellenségei a földön hevernek és megvalósuláshoz közelednek eszméink. A Kapitány így szólt: „Hiszek országom feltámadásában és a rossz hatalmainak megsemmisülésében” — ami mint csoda valósult meg az egész román nép számára a nemzeti gondolat jegyében. A légión kapitányának napját az egész ország lelkesedéssel és magabizalommal ünnepli meg. Bucurestiben és az ahhoz tartozó vidékeken a Sft. Ioan székesegyházba mennek, ahol 9 órakor Isten-tisztelet lesz. 10 órakor ugyancsak menetben a Zöld-házba indulnak, ahol a kapitány emlé-két megünneplik. Radu Mironovici, Vasile Arindu és Aristid Gheorghiu szervezik meg az ünnepségeket.

HORIA SIMA.

A nemzetgazdaság ujjaépítésének három alappillére

Bucuresti. Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök az ország gazdasági ujjaépítésével kapcsolatban a következő nagyvívű és alapvető fontosságú tájékoztatást intézte az ország népéhez:

Az ország gazdasági ujjaépítésének és újjászervezésének nyomában a honvédelem talpraállítása után, illetve annak újjászervezésével párhuzamosan kell megtörténnie. A nemzetgazdaság ujjaépítése a rendtelenségek, a rendszertelenségek kiküszöbölésével kezdődik meg és három nagy alappilléren nyugszik. A három alappillér a) a mezőgazdaság, b) az ipar és c) a forgalom és a fogyasztás kérdéseinek újjászervezése és ujjaépítése.

a) A mezőgazdaság problémájának megismerése és helyes utra terelése a főbb szempontok egyike. Komoly termelési tervet kell kidolgozni, mert tévedés azt hinni, hogy a hadsereg által történt igénybevétel juttatta e súlyos helyzetbe a mezőgazdaságot. A hadsereg szükségletei az emberanyag 7 százalékát, a lovak 18 százalékát és a szarvasmarhák 1 százalékát vették csak igénybe, azonban a szervezetlenség volt mindenek a főoka.

A búzával bevetett területek megkisebbedtek, zöldségfélék termesztése egyáltalán nem kielégítő az állatállomány nagyon csökkent, a haltenyésztést elhanyagoltuk. Ilyen helyzetben elengedhetetlenül szükséges a bürokratizmus megszüntetésével munkához látni.

Az őszi vetések ügye a legelső probléma. Jöminőségű búzára és egyéb terményre van szükségünk. Az állatállományt fell kell frissíteni és mezőgazdasági gépeket kell beszerezni. A mezőgazdasági mozgás során kerületekre kell osztani az állam mezőgazdaságát, munkáskarokat, állatokat és járműveket kell adni és e tekintetben a hadsereg segítségét is igénybe kell venni. Biztosítani kell a mezőgazdasági munka rentabilitását így a hatóságoknak nyomában a helyszínre kell menniök praktikus intézkedések céljából.

b) Az ipari termelés újjászervezése ugyan csak a realitáson kell alapuljon, amit eddig soha nem vettek figyelembe. Meg kell szüntetni az egyes ipari termékek hiányát és a munkanélküliséget. Igazságos elosztást kell bevezetni az elsőrendűen fontos nyersanyagokban. Itt is termelési tervre van szükségünk hosszú és kidolgozott tervre:

Egyszerűsíteni kell a vámeljárásokat, hogy elsőrendű anyagokat könnyen lehessen behozni és azokat a nyersanyagokat szükség esetén fel is raktározzuk. Azon anyagoknál, ahol a behozatal lehetetlen, mindenképpen meg kell találni a módját, hogy megfelelő helyettesítő anyagot készítsünk azok helyébe itt az országban. A régi anyagokat — ócsakavas, kaucsukot stb. — fel kell újból használni a lehetőség szerint. Feltétlenül szükséges az árak állandósítása, hogy a nép széles rétegei földműves, munkás- és tisztviselőosztály hozzájutnassanak fontos szükségleteikhez. Különböző iparágak szindikalizálásával egyszerűsíteni és egységesíteni kell azokat. A felesleges és csak élődi iparnak meg kell szünnie, azt ki kell küszöbölni.

c) A forgalom és fogyasztás problémájának megoldásánál a legfontosabb teendő a mezőgazdasági és ipari árak összhangbahozatala. E két termelési ágat egymást kölcsönösen támogatni kell és meg kell szünnie annak a régi rendszernek, amely az egyik termelési ágat a másik hátrányára előnybe részesítette. A mezőgazdának módot kell adni, hogy jó áron adhassa el termékét és megfelelő áron szerezhesse be ipari szükségleteit.

Egyes fontos iparcikkeknek alacsony árúknak kell lenniök, amik a fogyasztásra jelentősek. — a luxuscikkek ezzel szemben lehetnek bármilyen drágák.

Ugy kell az árpolitikát megszervezni, hogy az a szegényebb néposztály vásárló lehetőségét ne haladja túl. A gazdasági életben ezenfelül igen fontos a hitelélet megnyitása, legelső sorban a mezőgazdák számára, mert ez vitális érdek. A hitelnek és a hiteléletnek produktívnak kell lennie, a zsidó bankárszellem eddigi működésének meg kell szünnie a piacokon, mert a hitel nem a kamatvereségre hanem a termelő munka megsegítésére fog irányulni. Az ellátás tekintetében, a és betételek tekintetében, 6 hónapos felraktározásnak kell lenni mindenütt az elárusító központokban, mert a szegényebb lakosságnak sem pénze, sem hordói nincsenek nagy tartalékok elhelyezésére. Ez a felraktározás a helyi hatóságok kötelessége. Ugyancsak meg kell oldani a fa-

ellátás problémáját. Az élelmiszerek szállítását katonai teherautókon is keresztül kell vinni mert a katonaság mindenütt a polgári hatóság rendelkezésére kell álljon.

A főfogyasztási cikkek: a hús, kenyér, olaj, szappan stb.) racionalizálását be kell szervezni, hogy mindenütt elegendő mennyiség legyen belőlük.

A forgalom tekintetében a legteljesebb és legfontosabb távbeszélő és táviró berendezkedést kell megteremteni, semmilyen hanyagság vagy pontatlanság ez irányban nem tűrhető mert az elégedetlenség mindig csak rossz események szülőanyja.

Antonescu tábornok mindent megtesz hogy a román nép jólétét és nyugalmát megteremtse ebben a gazdag, de eddig prédákként kezelt országban, bár minden probléma elintézéséhez még ez a néhány nap nem volt elegendő.

Elena anyakirálynét Őfelsége I. Mihai király és Antonescu tábornok, államvezető, fogadják a zombolyai határállomáson

Bucuresti. Hivatalosan közlik, Elena anyakirálynét Őfelsége az országba érkezése alkalmából megállapított hivatalos programot:

A program szerint Őfelsége a király péntek éjjel 22 óra 30 perckor indul a baneasai állomásról Zombolyára, ahová szombat délelőtt 10 óra 30 perckor érkezik meg. A felséges asszonyt hozó királyi különvonatot Őfelsége a király és Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök, államvezető 11 óra 05 perckor fogadják és a vonat 11 óra 25 perckor indul el Zombolya határállomásról Baneasa felé. Az Őfelsége I. Mihai királyt, Elena Őfelsége anyakirálynét és Ion Antonescu tábornok miniszterelnök, államvezetőt vivő különvonat utja mentén a vasutállomásokat mindenütt virágokkal és zászlókkal díszítik fel.

A királyi különvonat Temesváron, Lugoson, Karánsebesen, Severinben, Craiovan, Szlatinán, Pitestiben és Titu állomásokon áll meg, ahol a közönségnek alkalma lesz fegyverteljes módon hódolatának kifejezését adni. A különvonat éjjel 22 óra 40 perckor érkezik a baneasai királyi pályaudvarra.

Őfelsége Elena anyakirálynét vasárnap, szeptember 15-én délelőtt 10 óra 30 perckor száll ki a baneasai királyi pályaudvar peronjára, ahol Őfelsége I. Mihai király, Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök, államvezető, a királyi udvartartás katonai és polgári személynete, Bucuresti főpolgármestere, valamint egy zászlóval kivonuló díszszázad fogad

Különleges szolgálat létesült a feljelentések elintézésére

Bucuresti. A miniszterelnökség hivatalosan közli:

A miniszterelnökség mellett különleges szolgálatot létesítettek, ennek a szolgálatnak keretében pedig egy a) feljelentési és egy b) vizsgálati osztályt. Ez a szolgálat a Sturza palotában működik (a külügyminisztérium egykori helyiségében) a Piata Victoriei. A szolgálat titkársága az összes kérdéseket ellenőrző bizottság vezértitkársága mellett működik. A szóbanforgó feljelentési iroda elfogad és beiktat bármilyen, a közönség részéről beérkező feljelentést. Az iroda telefonszáma 10935 szám, 25 számú mellékállomás. A hivatal tájékoztató bizottsága ugyancsak a nagyközönség rendelkezésére áll.

Az ellenőrző szolgálat megszervezése

Bucuresti. Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök, államvezető eddig a következő bizottságokat állította fel:

Antonescu tábornok súlyos terhet vett magára de biztosít mindenkit, hogy az ország esőnakiát ezen a viharzó eseményekkel zúgó tengeren, ebben a viharvert időben is biztos révbe fogja juttatni. Minden igaz román segítségére lesz ebben a nagy munkában és legyen is minden igaz hazafias érzéstől fűtött egyén a gyárakban, a vállalatokban a műhelyekben a földeken attól a biztonságos gondolatától áthatva, hogy: Antonescu tábornok örökös minden ténykedésére, minden a haza érdekét szolgáló tevékenységére, ami reményt ébreszt és a diadalhoz vezet.

Az „Universul” a 2 százalékos illeték megszüntetését javasolja

Az „Universul” című fővárosi lap kéri, hogy a kormány első adókedvezményeképpen szüntesse meg a 2 százalékos rendkívüli hadfelszerelési adót, mert a hadfelszerelési alaprak erre az adóra már nincsen szüksége és így annak beszedése nem túlságosan indokolt.

A fogadás után Őfelségeik kíséretükkel a Soseaua Kiseleff, Calea Victoriei, Splaiul Dambovitei utvonalon a patriarchatusra vonulnak és az egész utvonalon katonazenekarok játszanak, közben pedig Bucuresti összes templomának harangjai zúgni fognak. Délelőtt 11 óra 30 perckor pontifikálják a patriarchatuson a Te Deumot, melynek végeztével a király és az anyakirályné a Splaiul Dambovitei és Calea Victoriei uton át a királyi palotába hajtattak. Vasárnap egész napon át fellobogózzák Bucurestít.

Ezt a fogadási programot teljes egészében egyébként a Monitorul Oficial is közölni fogja.

Te Deum és harangzúgás országszerte

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: A miniszterelnökség már az összes tárcák körébe tartozó intézményeknek és helyi hatóságoknak tudomására adta a következőket:

Vasárnap, szeptember 15-én az ország összes templomaiban délelőtt 11 óra 30 perckor — amely időpontig a rendes istentiszteletet be kell fejezni — pontosan abban az időben, mikor Őfelsége a király és Őfelsége az anyakirályné a patriarchatuson pontifikált hálaadóistentiszteleten résztvesznek — Te Deumot kell tartani a nagy ünnepség alkalmából. Térdet hajtva kell a Mindenható dicsérni czekeken az istentiszteleteken és az ország valamennyi harangjának meg kell szólalnia ebben az időpontban.

1. A volt állami méltóságok vagyonát felülvizsgáló bizottság.

2. Az Országos szervezet működését és számadásait ellenőrző bizottság.

3. A hadfelszerelési alap összes számadásait ellenőrző és felülvizsgáló bizottság.

4. A Banca Nationala által kiadott és felhasznált devizák engedélyeit és okmányait felülvizsgáló bizottság 5 évre visszamenőleg.

5. A politikai pereket felülvizsgáló bizottság, mely azután a vétkes bírák megbüntetésére vonatkozólag tesz javaslatot.

6. A Nemzeti Ujjászülkési Front, a Nemzet Pártja és a Társadalmi szolgálat működését és számvitelét felülvizsgáló és ellenőrző bizottság.

7. A királyi palota vezértitkárságának működését és elszámolásainak felülvizsgálására alakult bizottság.

8. Ellenőrző bizottság, mely a 12 év óta

URANIA: Nagyfilmec színháza. Tel.: 12-32.

MA! 3, 5, 7.15 és 9.15 órákor

Közkívánatra még 3 napra visszahoztuk a német ojtóernyős, hatalmas háborús-filmjét!

I. „D. III. 88” levegő hősei

II. Harry Piel izgalmas gangsterfilmje:

Legújabb UFA hirdató

„Szökött fegyenc”

Kiadott bányakitermelési és legfőként petroleumkitermelési koncessziókat vizsgálja felül. Ezenfelül — mint hivatalosan hozzáfűzik — újabb bizottságokat küldenek ki, amelyek más intézmények régebbi működését hivatott ellenőrizni.

Bucuresti. A miniszterelnökség hivatalos

„Meggzúnt minden kivételes előny“

Bucuresti. A miniszterelnökség hivatalosan közli: „Azok a rendszabályok, melyeknek során a hadseregnek ama vezérlo tábornokai, valamint azok a közalkalmazottak, kik méltatlanok voltak a bizalomra a tisztikar és a polgári hatóságok bizalmára magatartásukkal a régi rendszer szellemében méltatlanokká váltak viselt méltóságukhoz és ennek következtében őket eltávolítottuk. helyükre egyben gyökeres rendszerváltozást is jelentenek ezen a téren. Meggzünt minden kivételes előny és az ilvenekből származó privilégium. A mai naptól kezdődőleg parancsnoki vagy vezető állásba mindenkit csak érdemei és értékesége szerint nevezzük ki.“

Bucuresti, 1940 szeptember 12.

ION ANTONESCU

tábornok, miniszterelnök, államvezető

I. Mihai király uralkodói jelvénye

Szeptember 9-iki keltezéssel királyi rendelet jelent meg, amelyben Őfelsége I. Mihai király királyi jelvény bejűének összeállításáról gondoskodik. A jelvény négy keresztalakban összeállított nyomtatott M betűből áll, amelynek mindegyikében római egyes nyer elhelyezést, a betűk alsó szarai pedig összefonódnak. A négy M betű felett királyi korona látható. A királyi rendelet végrehajtására a miniszterelnökség nyert megbízást és a rendeletet Antonescu Ion tábornok, kormányelnök, államvezető is aláírta.

A román politika eseményeinek visszhangja az olasz és német sajtóban

Vichyből jelentik: A lapok továbbra is foglalkoznak a romániai eseményekkel és rámutatnak arra a nagyjelentőségű átalakulásra, amelyet egy rendkívül energikus államvezető hajt végre, aki Romániának biztonságát és fejlődését adhat.

A Le Journal Antonescu tábornok személyével foglalkozik és különösen katonai képeségeit, valamint politikai éleslátását emeli ki. A román állam új vezetőjét rendkívül erős nemzetij érzés hatja át. A Petit Parisien Bourgues tollából két cikkben foglalkozik Őfelsége I. Mihai király személyével és Antonescu tábornokkal. A cikkíró főleg azt emeli ki, hogy a román nép milyen határtalan szeretettel veszi körül ifjú uralkodóját, majd a továbbiakban Antonescu tábornok, államvezető kiváló képességeivel foglalkozik. A Le Temps szerint Antonescu tábornok nagy népszerűségnek örvend és az általa megteremtett új erkölcsi légkör eredményeként Románia élni és fejlődni fog.

A sajtó szinte egyöntetűen megállapítja, hogy az új uralkodóra nehéz feladatok várnak, szerencséjére azonban egy olyan ember áll mellette, aki a legjobban felkészült arra, hogy a nehézségekkel szembenézzen és aki rendelkezik azzal az erővel, hogy az államvezetésben szakítson egy hibákkal telt múlttal.

Az olasz sajtó szintén nagy cikkeket hoz a romániai eseményekről. A Regime Fascista „Új helyzet“ című vezércikkében kiemeli, hogy Antonescu tábornok és Mussolini, valamint Hitler között lefolyt táviratváltás azt eredményezte, hogy Románia külpolitikája egyenes úton halad és mentes minden két-színűségtől. Románia a múltban kötelezve érezte magát, hogy a Versaillesben kapott helyzetet megtartsa és ezáltal Franciaországnak és Angliának kiszolgáltassa magát, másrészt az elmúlt rendszer politikája nagyban hozzájárult az ország polgári és katonai felbomlásához. A volt uralkodó lemondása rendkívül kedvező időpontban következett be. Ma Romániát egy olyan vezető irányítja, aki tudja mit akar és aki erről nyomban bizonyosságot is szolgáltatott. A múlt szerencsétlen rendszerének és politikáinak eltü-

közleménye: Szeptember 13-tól kezdődőleg a volt állami méltóságok előirt vagyonbevallásáról szóló nyilatkozatokat nem a miniszterelnökségen, hanem az ellenőrző és felülvizsgáló bizottságok új helyiségében, a Piata Victoriein levő Sturdza-palotában (a külügyminisztérium régi helyiségében) kell benyújtani.

nése, valamint a külpolitikai kérdések megoldása után a fiatal király és Antonescu tábornok számára nyitva marad az új bátor és radikális reformok keresztülvitelére. A béke, igazság és az a fejlődés, amelyet Románia földjének gazdagsága biztosít, oda fog vezetni, hogy a román nép megtalálja a boldogulás útját.

A többi lapok megállapítják, hogy Antonescu tábornok megkezdte a tisztogatási munkát, amelyet elődei lehetetlenné tartottak. (Rador.)

Rendelet a királyi udvartartás átszervezéséről

Bucuresti. Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök, államvezető a következő rendeletet adta ki:

„A királyi udvar a legutóbbi események következtében alapvető változásokat igényel. A királyi palota udvartartását egyetlen cél szolgálataiba kell átszervezni és ez: a korona méltóságának biztosítása. Az er-

Kegyelmet kaptak a politikai merényletekért elítelt légionisták

Bucurestiből jelentik: Királyi rendelettel a következő személyek kegyelemben részesültek: Precup Victor, Nicoara Vasile, Flesariu Octavian, Mesarosu Stefan, Baciú Tiberiu, Gligor Marian, Dordea Nicolae, Nastasie Constantin, Fericeanu Eugen, Pencú Teodor, Horban Iuliu, Strambu Vasile és Mandrut Ilie, akiket a második hadtest hadbírósa az uralkodó elleni összeesküvés címén egyenkint tízevl súlyos börtönrre ítélte. 1934. április 22-én. Megkegyelmezték még Lutovici Leonida, Stanescu Mihai, Hamistriu Alexandru és Zus Constantin elítélteknek, kiket Cristescu ezredes hadbíró ellen elkövetett, de nem sikerült merénylet miatt husz évi kényszermunkára, illetve az utolsó hármat három-három évi elzárásra ítéltek. A megkegyelmeztettek között van még

kölcsi piederstáj az az alapfeltétel, amelyen a királyi udvarnak meg kell szerveződnie és el kell innen tűnni a politikának, erkölcsatlenségnek, intrikának, hízkeledésnek, mert normális tekintetben mindenén és mindenkin felül kell állnia ennek az intézménynek. A régi rendszert minden emlékével el kell tüntetni és ezért a jövőben az összes szárnysegédek és palotahölgyeket a legnagyobb méltóságok kivételével hat hónapoként váltják az államfő kiválasztása szerint. Ennek az a célja, hogy a király és az anyakirályné a katonai és polgári családok előkelő tagjaival mind szorosabban kapcsolatba juszanak. A királyi palotában a korrektség, a tisztesség és tisztaság példamutatását kell látni. Az udvartartás személyzete lojális, becsületes, rendszerető és fegyelmetisztelő egvének legvenek, akiket az államvezető előterjesztésére nevez ki a király és amennyiben a rendszabályoktól eltérnének, ugyancsak az államvezető előterjesztésére a király távolít el. Az udvartartás személyzete olyan kérdésekbe nem avatkozik, amelyek nem tartoznak rá. Az udvar új megszervezésére vonatkozólag rendszabályokat dolgoznak ki. Meggzüntetnek udvari miniszteri, ceremóniamesteri, nagykancellári és vezértitkári állásokat és mindenben a méltóságteljes, becsületes és erkölcsös szellemben tartják meg az ország számára ezt a feltekintéssel nézett intézményt.

ION ANTONESCU.“

Atofani Gheorghe, Andritoiu Gheorghe és Boje Stefan, akiket Stefanescu Goangă egyetem tanár ellen elkövetett merénylet miatt életfogytiglani, illetve hétéves kényszermunkára, míg a harmadikat öt évi súlyos börtönrre ítéltek. Kegyelemben részesült Andor Nicolae gyilkosságért és tiltott politika üzéséért 25 évi kényszermunkára ítélt légionárius, Petre Constantin, akit egy rendőr halálos megítéséért az ifjovi törvénszék tíz esztendei börtönrre ítélte. Popa Ion, akit egy nagyváradi ügyvéd meggyilkolásában való részvételért tíz évi kényszermunkára ítélték, Petrescu Nicolae három évi fogházra ítélt légionárius, akit azzal vádoltak, hogy lemásolta és a Vasgárdához továbbította titkos leveleinek kulcsát.

Olasz vélemény a hónap Európájának gazdasági megszervezéséről

Itália és az önellátás

Milano. (Rador.) „A holnapi Európa gazdasága“ címmel Volpi gróf, az olasz nagyiparosok szövetségének elnöke cikket írt a Popolo d'Italia című lapban. A cikkben arra utal, hogy

a győzelem után Olaszország és Németország azonos felelősséggel, de különböző körzetekben, ugyanazon célokért és eszményekért fog dolgozni.

Ez a munka azt célozza, hogy Európában a lehető legnagyobb termelést és ennek a termelésnek legjobb értékesítését ériék el.

A nemzetközi árucserre módot kell adjon a különböző gazdaságoknak ebbe a rendszerbe való beilleszkedésére

anélkül, hogy megváltoznék az egyes gazdaságok sajátos jellege. Ami a pénzügyi politikát illeti, stabilitást kell biztosítani a német és az olasz gazdaság valóságainak szem előtt tartásával. Volpi gróf hangsúlyozta, hogy

Olaszország iparára nagyméretű feladat vár és ennek az iparnak fejlődését, az au-

tarchiára, a fontosabb nyersanyagoknak az Olaszország által közvetlenül uralt területekről való beszerzésére és a kivitel lendületére építik fel.

Ami a nemzetközi árucserre és az arany kérdését illeti, Volpi gróf a következőket írja:

— Vagy az arany jelenlegi birtoklói alkalmazkodnak az új rendszerhez és az általunk termelt áruk vételével lehetőséget nyújtanak arra, hogy az arany fokozatosan visszatérjen a forgalomba, ami által újból teljesítheti természetes hivatását, vagy pedig az új európai gazdasági életben az aranyat előbb vagy utóbb kiküszöböljük.

Róma. (Rador.) A Stefani-iroda jelentése szerint az autarchia miniszterközi bizottsága a Duce elnökletével ülést tartott, amelyen több iparvállalat fejlesztési kérvényét tárgyalták le. Az ülés során Mussolini kijelentette, hogy hat millió tonna vasat biztosító vasbányát tártak fel, ami által Olaszország termelési lehetőségei 15 millió tonnára emelkedtek.

CORSO

MARK TWAIN legszebb regényének gyönyörű filmváltoza

HUCKLEBERY FINN KALANDJAI

MICKEY ROONEY — Legújabb UFA híradó

5, 7.15, 9.15

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 1-33. Burgonyeim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre... 840 lel. || Negyedévi: 210 lel.
Félévre... 420 lel. || Egy hónapra 70 lel.

A nagy fa balladája

Irtó: Mécs László

Egy nagy fa állt az utnál, dúsan virágozott.
Figyeltem, míg takartak fehér kőkenyhek.
Egy ember jött az uton, csizmája csettelt-botlott.
Vén volt s kezében hosszú horgas rudat hozott.

A ruddal ráncigálta a fáról a halott
gallyat, Most vettem észre hogy a szirmos dicsőség
mily sok halált takargat A nagy rakáska rózsát
hátára vette nyögve és hazaballagott.

És jött egy másik ember, amin' ültem lesen.
nem érdekelt szirmok szépsége, mézes illat,
a fáról villát vágott s hogy kész volt a favilla,
vaskos vállára vetve hazament csendesen.

És újra jött egy ember, csontos nagy marka volt.
szük homlokán sötétlő Káin-bélyeg borongott
s ment, hogy letört a fáról egy görcsös nagy dorongot.
(Tavaszi tündér-ruháján ördög-kéz varrta tott.)

És jött egy ifjú lányka, a nagy fa remegett,
míg szedte a virágját fel-felugorva érte.
szoknyája szirma lebbent s kivillant forró térde,
Hogy elment, felkacagtam a vig bokrok megett.

Felálltam és gyönyörrel habrázgatván a fán:
szírom-zápor piroslott hajamban és alattam
harminc virágos szőlő harminc sípót faragtam
és elindultam velük, mint egy lókedvű Pán.

Egy községben az utcakölykök hamar körül
rajoztak, elkaptak és mind sipoltak megettem
S midőn a kis falucskát így mezenésztetem
az Isten is mosolygott kék ablaka mögül.

— RENDELET I. MIHAI KIRÁLY KÉPÉNEK NYIL-
VANOS HELYEKEN VALÓ ELHELYEZÉSÉRŐL. Bucu-
restből jelentik: A miniszterelnökség rendelete értelmében I.
Mihai király arcképe lehet csupán mindenütt a legna-
gyobb tisztelettel kifejező helyen. Ezeket a képeket
kizárólagosan a Monitorul Oficialnál lehet beszerezni
darabonként 15 leies egységben.

— BALAN ERDÉLYI ÉRSEKET FOGADTA
A NEMZETNEVELÉSÜGYI MINISZTER. Bucu-
restből jelentik: Caracostea tanár nemzetnevelés-
ügyi miniszter ma kihallgatáson fogadta Balan
erdélyi metropolitát.

— HITLER VEZÉR ÉS KANCELLAR VA-
LASZA BORIS BULGAR KIRÁLY TAVIRATA.
RA. Berlinből jelentik: A román-bulgár egyez-
mény aláírása alkalmából Boris király köszönő
táviratot intézett a Führerhez. Hitler kancellár
válaszában annak a reményének adott kifejezést,
hogy Bulgária és Románia között helyreáll a
jó viszony és ez a Duna-vidék békéjének kifejlődé-
séhez vezet. (Rador.)

— ROMANATI MEGYE UJ PREFEKTUSA.
Bucurestiből jelentik: Az államvezető Teodor
Capitanescu alezredest, Romanati megye prefektu-
sává nevezte ki.

— AZ AUGUSZTUS KILENCEDIKI TÖR-
VÉNY VÉGREHAJTÁSA A TÖZSDEKNÉL. Bucu-
restből jelentik: A pénzügyminiszter hivatalos
értesítést küldött az ország valamennyi tőzsdé-
jéhez, hogy mindazon zsidó vallású ügynököket,
szakértőket, delegált bírákat és az intézménnyel
összeköttetésben állókat, akik nem felelnek meg
a zsidótörvény 2. szakaszában szereplő előírások-
nak, legkésőbbben szeptember 25-ig távolítsák el
működési körükből.

— JAVULT KALLIO FINN ALLAMELNÖK
EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTA. Helsinki. (Rador.) Kallio
finn köztársasági elnök egészségi állapotáról
kiadott legutóbbi orvosi jelentés arról számol be,
hogy a súlyosan megbetegedett államfő a tegnapi
napot csendesen töltötte el és, hogy egészségi ál-
lapota javult.

— NYUGODT A BUCURESTII TÖZSDE.
Bucurestiből jelentik: Szerdán a tőzsde nyugodt
volt és egészen jelentéktelen üzletkötések tör-
téntek. A kőolajpapírok árfolyama esett.

— UJ FRANCIA TABORNOK A WIESBADE-
NI BIZOTTSÁGBAN. Clermont Ferrand. (Rador.)
A Havas jelenti: A Petit Parisien írja, hogy
Doyen tábornok, akit most léptettek elő hadtest-
parancsnokká, fogja Hutzinger tábornokot a
wiesbadeni bizottságban helyettesíteni. Doyen
tábornok 1881. június 20-án született és a Saint-
cry-i tisztiiskola növendéke volt. Az 1914-18.
évi háborúban egy alpesi vadászrezdben teljesít-
ett szolgálatot és súlyosan megsebesült.

— BEMUTATTA MEGBIZÓLEVELÉT FRAN-
CIAORSZÁG BUDAPESTI UJ MEGHATALMA-
ZOTT MINISZTERE. Budapestből jelentik:
Horthy kormányzó kihallgatáson fogadta Robert
Dempieret, Franciaország budapesti meghatalma-
zott miniszterét, aki bemutatta megbizólevelét.
(Rador.)

— A KOLOZSVARI ROMÁN NEMZETI
SZINHAZ ÉS OPERA ÁTHELYEZÉSE. Bucuresti-
ből jelentik: A kultuszminiszter rendelkezést adott
ki, amely szerint felhívja a kolozsvári nemzeti
színház és opera művészeti és adminisztratív sze-
mélyzetét, hogy legkésőbb szeptember 16-ig Te-
mesváron jelentkezzenek. Akik eddig az időpontig
nem jelentkeznek, kilépteknek tekintendők.

— A GÖRÖG-ROMÁN EGYESÜLET EL-
NÖKÉNEK HÓDOLÓ TAVIRATA. Athénből je-
lentik: Notti Bozzari a görög-román egyesület
elnöke hódoló táviratban köszöntötte I. Mihai
királyt trónralépése alkalmából.

— UJ VIZIUTON SZÁLLITJAK A SZOVJET-
KŐOLAJT. Moszkva. (Rador.) A DNB jelenti:
A Pravda jelenti Kiewből, hogy a petrolu-
mterek szállítása a most felavatott folyami uton
kezdett. A szállítás Kersonból a Fekete-ten-
geren, Kiewen keresztül a Dnyeperen, a német-
szovjet érdekhát mentén Brest Litovskig törté-
nik. Az elmúlt napokban az első kőolajtermékeket
tartalmazó hajósor elhagyta Kiewet. Ugyancsak
sleppeken gabonaszállományok is utnak indultak.

— MEGUJITOTTAK NEMETORSZÁG ÉS
MANDZSUKUO KÖZÖTT A KERESKEDELMI
EGYEZMÉNYT. Shingking. (Rador.) Szerdán uj-
ították meg Németország és Mandzsukuo között a
lejáró kereskedelmi egyezményt, amelyet egyrészt
Wei-Huan-Csang külügyminiszter, másrészt pedig
Wagner gazdasági tanácsos írtak alá.

— NEGYVENHAT GARDISTA HOLTTE-
SÉT CSIKSZEREDARÓL PREDEALRA SZÁL-
LITOTTAK. Bucurestiből jelentik: Csikszeredán
tegnap 46 legionárius holttestét exhumáltak és
Predealra szállították. Itt ideiglenes nyugóhelyre
helyezték a holttesteket, amíg elkészül a mauzo-
leum, amint a legionárius mozgalom halottjainak
szántak.

— KIGYULLADT EGY TEMESVARI PET-
ROLEUMLERAKAT. A temesvári Vadászerdő kö-
zelében levő Vesta petrolu-
mtereket kigyulladt. A
belvárosi tűzoltók azonnal a helyszínre siettek
és hosszas munkával sikerült megakadályozniuk,
hogy a tűz a tartályokra is átterjedjen. A vizsgál-
gat megállapította, hogy először a lerakát közle-
ben levő szénakazal gyulladt ki és a lángok onnan
terjedtek át a lerakatra.

— Dr. Grünwald, bőrgyógyász-venerológus
ismét rendel. Str. Alexandri 11. 10-12 és 3-6.

A kedvező pillanot

— Kitünöl Éppen a legjobbkor érkeztem.
Rabló ur. tartsa őt addig sakkban, amíg eze-
szer magam mérnem le a húst! ...

Közlemény Sidorovici Teofil
feleségének származásáról

Bucurestiből jelentik: Teofil Sidorovici
volt országparancsnok feleségének származá-
sára vonatkozólag a következőket közlik:

1. Sidorovici Heléna, Hnidei Viktor, buko-
vinai román pap fiának, valamint Hnidei Ele-
na ugyancsak bukovinai román pap leányának
leánya, aki a Ioanovici családból származik.
Ioanovici egyébként a teológiai fakultás ta-
nára volt.

2. Sidorovici édesapja Bécsben császári
tanácsos és az osztrák államvasutak vezér-
igazgatója volt, majd a császárság összeom-
lása után a bécsi román nemzeti tanács elnö-
ke lett és ebben a minőségében a románság ér-
dekeit képviselte. Az országba visszatérve át-
vette különböző vállalatok vezetését és ugyan-
akkor Averescu marsall a közmunkaügyi és
közlekedésügyi tárcát ajánlotta fel, amit Va-
leanu tartalékos tábornok is igazolhat.

3. Ami Teodor Sidorovici volt országőr-
parancsnokot illeti, a kolostorok anyaköny-
veiből megállapítható, hogy három nemzedé-
ken keresztül több főpapot adott a család az
egyháznak.

— A LÉGIÓ ARADI PARANCSONKSÁGA A
ZORILE SZÖVETKEZET HELYSÉGÉBEN MÜ-
KÖDIK. Tegnapi lapszámunkban ismertettük a
légió temesvári vezetésének közleményét. Ehhez
hasonló közleményt adott most ki a légió aradi
parancsnoksága is és ez a közlemény azt is az
érdeklődők tudomására hozza, hogy a légió
ideiglenesen az aradi Zorile szövetség helyisé-
gében működik.

A Szociális Misszió tanfolyama

szeptember 10 és 20 között megválnak. Beiratkoznál
Str. Gracianu 20. szám.

— KOLOZSVARON MARADT A VÁROS
RENDŐRKVESZTORA ÉS TÖBB RENDŐRTISZT
Kolozsvárról jelentik: Bucurestii lapjelentések
szerint Horváth József a kolozsvári rendőrség
kvesztora, valamint az ottani közbiztonsági szol-
gálat több magasrangú köztisztviselője nem hagyta
el a várost és továbbra is a rendőrség szolgálata-
ban maradt.

— KÉT MILLIÁRD LEIBE KERÜLT BUCU-
RESTIBEN A KIRÁLYI PALOTA KÖRNYÉKE-
NEK KISAJÁTÍTÁSA. Bucurestiből jelentik: A
Curentul írja, hogy a királyi palota környékének
kisajátítása közel két milliárd leibe került.

— GÖRÖGORSZÁGI ROMÁN TISZTVISE-
LÖK, SZAKÉRTŐK ÉS KATONAI SZEMÉLYISE-
GEK LETETTÉK AZ ESKÜT. Athénből jelentik:
Nicolae Miron román követ előtt az összes Görög-
országban élő román tisztviselők, megbízottak,
szakértők és katonai személyiségek letették I.
Mihai királyra a hűség esküt.

— AZ ARADI RÓMAI KATOLIKUS MA-
GYAR TANNYELVŰ TANONCSKOLÁBAN a
beiratások szeptember 15-én zárulnak. A tandíj évt
300 lel, ami a beiratásnál egyszerre fizetendő,
mint az állami tanonciskolákban.

— SZEBENI NEMET LAP IGAZGATÓJA-
NAK ÖNGYILKOSSÁGA BUCURESTIBEN. Bucu-
restből jelentik: Borzalmas öngyilkosság tör-
tént szerda délután a Filipescu-uccában. Iahoda
Carol, a Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt
igazgatója a Filipescu-ucca 7-ik számú épületének
nyolcadik emeletéről az uccára vetette magát. Zuh-
nás közben az öngyilkos egyik lába megakadt a
hetedik emelet egyik ablakának kampójában. A
következő pillanatban azonban a horog kiszakadt
a falból és a szerencsétlen ember az uttestre
zuhant, ahol nyomban meghalt. Az öngyilkosság
okának megállapítására a vizsgálat megindult.

— VASUTI SZERENCSETLENSÉG ÉRT
EGY ISMERT TEMESVARI ORVOST. Temesvár-
ról jelentik: Könnyen végzetessé válható szeren-
csétlenség érte dr. Corcan Ioan, ismert temesvári
fül- és gégeorvost. Dr. Corcan kirándulásán vett
részt Karánsebes mellett és estefelé az erdőben
levő iparvasút kocsiján igyekezett lefelé a hegy-
ről. Utközben az orvós észrevette, hogy véleje-
nül egy másik kocsi is elengedett, úgy, hogy a
két járgány összeütközése elkerülhetetlen volt.
Dr. Corcannak sikerült a kocsiról leugrani, az
esés következtében azonban jobb karját eltörte.
A két kocsi az összeütközés során teljesen össze-
szeszűdött. A súlyosan sérült orvos hazautazott
Temesvárra, ahol gyógykezelés alá vették.

Minden nap súlyosabbá válik London helyzete

Az angol főváros lakossága rémülten menekül a szakadatlan bombazápor elől — Öt ezeröttszáz halott és sebesült áldozata volt a múlt éjjeli légitámadásnak

Berlin. A Börsenzeltung jelentése szerint Londonban az elmúlt éjjel a német bombatámadásoknak 5500 halott és sebesült áldozata volt.

Milanó. (Rador). A Corriere della Sera hangsúlyozza, hogy az angol légihaderő provokálására készítik a német legjobb parancsnokságot, hogy hadműveleteiket meggyorsítsák. Valószínű — írja a lap — hogy London bombázása csak előjátéka azoknak a nagyszabású hadműveleteknek, amelyek döntő jelentőségűek lesznek és amelyekben a légi haderőn kívül más német haderők is részt vesznek. A lap megjegyzi, hogy az angolok gyújtóbombákat dobtak Németország területére, amely új támadási módszernek minősíthető és amelyre a tengelyhatalmaknak a méltó választ kell megadniuk.

Madrid. Az ABC című lap londoni tudósítója elmondja, hogy a londoni helyzet napról napra katasztrofálisabb. A lakosság bár megtiltották, egyre nagyobb számban menekül. Mindenki menekülni akar ebből a pokolból és az újságíró maga is csak a csodával határos véletlennek köszönhető, hogy egy autótáxi elmenekülhetett a biztos halálból. A lakosság kimerült és alig néhány percet alhat éjszakánként.

A németek Londont, Southamptonot, Liverpoolt, az angolok Hamburgot, Brémát és Berlint bombázták

Berlin. (Rador). A német véderő főparancsnoksága a következő hadijelentést adta ki: „Szeptember 11-ikéről 12-re virradó éjszaka angol repülőgépek robbanó és gyújtóbombákkal újabb támadásokat intéztek több északnyugatnémetországi városok lakói ellen, így különösképpen Hamburgot, Brémát és Berlint bombázták. A légi támadások számos tüzet okoztak a lakóházakban és a kertekben. Tizennégyen meghaltak, negyvenegyen megsebesültek. A jól megszervezett védelem és a lakosság fegyelmezettsege folytán a nagyobb károkat sikerült elkerülni. A német harc repülőgépek az elmúlt éjszaka folytatták megtorló támadásaikat London ellen. Javitóműhelyek és egy fegyver- valamint lőszergyár súlyosan megrongálódott. Tegnap Southamptonban egy repülőgépgyárat támadtak meg repülőgépeink, amelyek hat gép szint rongáltak meg. Ugyazint szétrombolták a Victoria kikötő kőolajtartályait. Éjszaka a liverpooli kikötő ellen intéztünk támadásokat, valamint más nyugat- és délfangliai kikötők ellen. A Themse keleti részén bombavető repülőgépeink támadást intéztek egy hajókaraván ellen és egy torpedórombolót, valamint négy más hajót felgyújtottak. Bombatalálat ért még két ellenséges hajót. London elleni támadásunk során heves légiharc folyt le, amelynek folyamán hatvanhét ellenséges repülőgépet lőttünk le. Az éjszaka folyamán légháritó tüzéréseink még hat angol gépet semmisített meg német terület felett. Tengerészeti tüzéréseink a La Manche partja mentén hat ellenséges gépet lőtt le, úgy, hogy az ellenség tegnap összesen nyolcvan gépet veszített. Husz német gép hiányzik. Jenisch főhadnagy vezetése alatt álló tengeralattjáró egyetlen támadás során 40 ezer tonna ürtartalmu ellenséges hajótért süllyesztett el. Egy másik tengeralattjáró egy 7000 tonnás felgyújtott ellenséges hajót semmisített meg.”

Legitámadás Berlin ellen

Berlin. Szerdáról csütörtökre virradó éjjel nagyszámú bomba esett a Tiergartenra. A német légvédelem számos angol gépet még Berlinbe érkezése előtt elűzött, de egyes, magasan repülő gépeknek sikerült Berlin fölé jutniuk, ahol légi riadót rendeltek el. Az észak- és északnyugat felől érkező angol bombavetők, Berlin nyugati negyedében egy gyárat felgyújtottak és több lakóházra gyújtóbombákat dobtak. A károk jelentéktelenek. Egyes lakónegyedekben több ember megsebesült és egy faraktár kigyulladt. A német légvédelem egy angol gépet Oldenburgnál lőtt.

Ismét élénken tevékenykedett az olasz légihaderő

Róma. (Rador.) Az olasz főhadiszállás „valahonnan Olaszországból” közli a 97. sz. hadszíntéri jelentést: „Az egyiptomi part mentén levő vasuti vonalakat, valamint a sollumi és sidi barrah-i katonai berendezéseket az olasz repülőgépek éjszaka és nappal bombázták és tüzeket, valamint robbanásokat okoztak. Ellenséges páncélos gépkocsikat bombáztunk és gépfegyverekkel lőttünk. Az ellenséges repülőgépek légitámadást kíséreltek meg Derna ellen, de légháritó ágyúink futamodásra kényszerítették az ellenséget. Itt veszteségeink nem voltak. Ellenséges repülőgépek Assab lakott központi részét bombázták, ahol polgári lakóházakat értek találatok. Egy bennszülött meghalt, ketten megsebesültek.

dásra készítették őket. Egy ellenséges repülőgépet biztosan, egyet pedig valószínűleg lelőttünk. Egy olasz gép nem tért vissza.

Utólagos információ szerint Aden bombázása alkalmával szeptember 1-én és 2-án két angol torpedórombolót elsüllyesztet-

Churchill: Minden pillanatban bekövetkezhetik a német invázió

Londonból jelentik: Churchill miniszterelnök szerda este rádióbeszédet mondott, amelynek során a következőket jelentette ki:

— Német bombavető repülőgép-hullámok vadászgépektől kísérvé, három-négyszázas csoportokban jelennek meg a szigetország felett, hogy katonai célpontjainkat támadják. A németek erőfeszítése, hogy a levegő uralmát napközben magukhoz ragadják, minden esetre döntő jelentőséggel bír a háborúban. Ez az erőfeszítésük azonban most eredménytelen maradt. Mi erőseknek érezzük magunkat és viszonylagosan erősebbnek, mint amikor júliusban ezt a harcot megkezdtük. A németek fokozatosan nagy előkészületeket tesznek országunk előzönlésére. A motoroshajók száza indulnak el a német és holland kikötőkből az északfranciaországi kikötők felé. Dunkerqueből Brestbe és Bresten túl a gascognei öböl francia kikötőibe. Ezenkívül számos kereskedelmi hajókaravánt irányítottak a La Manche-csatorába a Calais-szoroson keresztül és ezek a hajókaravánok a francia partokon levő német ütegek védelme alatt kikötőről kikötőre haladnak. Rendkívül nagyszámú kereskedelmi hajó tartózkodik német, holland, belga és francia kikötőkben és ezeknek az a feladatuk, hogy a norvég kikötőkből csapatokat szállítsanak, amelyek Angliába nyomulnak majd.

— A nagyarányú hajóösszevonások mögött rendkívül nagyszámú német csapat tartózkodik, amely fegyelmezetten a behajózásra vár. Nem mondhatjuk azt, hogy a németek előzönlik szigetünket, legfeljebb csak afelől lehetünk biztosak, hogy erre kísérletet tesznek. Azonban senki se áltassa magát, hogy a part-raszállást ellenségünk nem igyekszik megkísérelni. Ezek az előkészületek a németeket annyira jellemző körülményekkel és gondossággal folynak és az Anglia, Skócia vagy Írország, esetleg mindhárom ellen egyszerre történő invázió minden pillanatban bekövetkezhetik. A jövőhetet, vagy ezt követő hetet történelmünkben világgraszáló eseménynek könyvelhetjük el. Ezt a spanyol Armada korával hasonlíthatjuk össze, amely egykor szintén a

tünk. Légi egységeink Khartumot bombázták, ahol egy hangárt ért találat, ugyazintén a havai vasuti csomópontot, ahol raktárak is megrongálódtak. Ugyancsak támadást intéztünk az atharai repülőter ellen is, ahol tüzeket okoztunk, amelyek messzire ellátszóttak.

Valamennyi repülőgépünk visszatért. Az ellenség támadást kísérelt meg a kassali hidő ellen, ahol harcikocsikkal és könnyű tüzérrel jelent meg, de ütegeink egy órai harc után futamodásra kényszerítették az ellenséget. Itt veszteségeink nem voltak. Ellenséges repülőgépek Assab lakott központi részét bombázták, ahol polgári lakóházakat értek találatok. Egy bennszülött meghalt, ketten megsebesültek.

Addis Abebától délre ugyancsak légitámadást kíséreltek meg az ellenséges repülőgépek, amelyek során egy ellenséges repülőgépet lelőttünk és háromtagu személyzetét foglyul ejtettük. Massaua tengerészeti támaszpontja ellen is támadást kísérelt meg az ellenség, de légháritó tüzéréseink élénk tevékenysége arra kényszerítette a repülőgépeket, hogy bombáikat a tengerbe dobják.

A 95. sz. jelentésben szereplő Dessie elleni ellenséges légitámadás alkalmával két ellenséges repülőgépet lőttünk le. Egy tengeralattjárónk, amely támaszpontjára visszatért az Atlanti-óceánon 27.000 tonna ürtartalmu ellenséges hajótért süllyesztett el.”

La Manche-csatorna felé közeledett, vagy azokkal a napokkal, amikor Nelson hatalmas fénykorát élte és amikor Napoleon hadserege utrakészen Boulogneban várakozott a behajózásra.

A miniszterelnök beszéde befejező részében Anglia valamennyi polgárát arra kérte, teljesítse kötelességét, majd pedig elismerő hangon nyilatkozott a légi és tengeri flottáról valamint a szárazföldi hadseregről. (Rador.)

Moszkva borulátónak találja Churchill beszédét

Moszkva. (Rador.) A DNB jelenti: Moszkvai politikai körökben úgy látják, hogy Churchill szerdai beszédében beismerte azt a súlyos helyzetet, amelyben Anglia van. Egyetlen esetben sem ismerte még el ennyire Churchill a brit szigetet fenyegető veszedelem súlyosságát.

Calais, Boulogne, Bremen és Wilhelmshafen bombázását jelenti London

Londonból jelentik: Az angol tájékoztatásügyi és légügyi minisztérium a következő közleményt adta ki: „A calaisi dokkokat a lehető leghevesebb bombatámadások érték. A repülőgépek éjszaka jelentek meg a kikötő felett és a dokkokat, valamint a kereskedelmi hajókat három órán keresztül, bombázóporral árasztották el. Egy repülőgépünk az uszályhajókra dobott bombákat, ezek közül több a levegőbe repült. Közben tüzet ütött ki és nagy robbanások voltak halhatók.

Másik repülőgépünk a dokkoktól északra mintegy két kilométernyi távolságban nagyobb kereskedelmi hajót pillantott meg és nyomban feléje indult. Röviddel ezután a ledobott bombák felgyújtották a hajót, amely hatalmas lánggal égni kezdett. Az ostendei kikötőt kedd este 9 órától másnap reggel öt óráig bombáztuk, itt is éppen úgy, mint Calaisban, a rendkívül erőteljes légvédelem sem tudta megakadályozni, hogy nehéz bombáinkat a kikötő előtt tartózkodó uszályhajókra dobjunk.

Szerda hajnali három és négy óra között erős légi alakulatunk megtámadta a calaisi kikötőben tartózkodó hajókat, amelyek közül többeket eltaláltak. A boulognei kikötőben lévő német kereskedelmi hajókat szintén bombáztuk. (Rador.)

FORUM WALT DISNEY legújabb színes filmcsodája MA Ferdinánd és a bika

Ezt készíti a szezon legjobb filmje a „Csavargó” Bobby Breen és Irène Dore-val — 469 sz. UFA hirdető — Előadások 3, 5, 7, és 9.30-kor

Romániában lakó magyar faji származású polgárok optálása

Az aradi vármegyei prefektúra közli az alábbiakat:

A román-magyar egyezmény értelmében a Romániában lakó magyar faji származású román állampolgárok az egyezmény aláírásától számított hat hónapon belül bejelenthetik, hogy a magyar állampolgárságot optálják. Az optálástól számított egy éven belül el kell hagyni a román területet.

Temesvári tudósítónktól: Temestorontál-

megve prefekturára tegnap a belügyminisztertől a következő táviratot kapta: Érttesitem hogy a magyar nemzetiségű román állampolgárok a román-magyar egyezmény értelmében megkapták a jogot, hogy az egyezmény aláírásától számított hat hónapon belül a magyar állampolgárságra optálhassanak. Azoknak, akik ezzel a jogukkal élnek, a bejelentéstől számítva további egy esztendőn belül el kell hagyniuk Románia területét.

Liszt-, zsír- és fa-árak a helytartóság árelenőrző bizottsága előtt

Temesvárról jelentik: A királyi helytartóság árelenőrző bizottsága tegnap Ciupe Gheorghe dr. vezérbíró elnökletével tartott ülésén elutasította a lisztkereskedőknek azt a kívánságát, hogy a fehér liszt árát a kicsinyben való árusításnál az eddigi 17.50 leiről 20 lejre emeljék kilónként. A fehér liszt ára változatlan marad és változatlanul meghagyták a népszerűnek kicsinyben való 13 lejes kilogrammonkénti árát is. A hentesek kérték, hogy a disznózsír árát az eddigi 60 leiről 80 lejre emeljék, amit azonban a bizottság csak részben teljesített és a zsír maximális árát kilónként 70 leiben állapította meg. Hosszu és éjes vitát váltott ki a fások beadványa, akik azt kérték, hogy vagononként a bükkfa 13.000, a gyertyán 15.600 és 16.300, a cser pedig 14.000 lei legyen vagononként, ami saját bevallásuk szerint a fakereskedőknek minden vagon után 2500 lei hasznot biztosítana. A bizottság hosszú vita után a cser és a gyertyán árát 12.000, a bükkfa árát pedig 11.500 leiben állapította meg vagononként. Kimondta a bizottság azt is, hogy sürgősen közbenjár a vasúti vezérigazgatóságnál, miszerint az Arad és Temesvár számára történő faszállításoknál 75 százalékos szállítási kedvezményt engedélyezzen, mint azt Bucuresti is élvezze és kötelezi a fásokat, hogy ennek a kedvezménynek az ényerése után a fa árát megfelelően mérsékeljék.

— PACHA ÁGOSTON DR. PÜSPÖK FEL-ESKÜDÖTT I. MIHAI KIRÁLYRA. Temesvárról jelentik tudósítónk: Pacha Ágoston dr. temesvári római katolikus megyés püspök tegnap délelben megjelent Marja Alexandru dr. királyi helytartónál és letette I. Mihai királyra a hűség esküt, majd aláírta az esküszöveget. A püspök a helytartóságon Wartner József dr. kanonok, pápai kamarás kíséretében jelent meg.

— TULCEAT A TENGERMELLETTI HELY-TARTÓSÁGHOZ OSZTOTTAK BE. Galáciából jelentik: A belügyminiszterium távirati úton arról értesítette a dunai helytartóságot, hogy Tulcea városa a jövőben a tenger mellett lévő helytartósághoz tartozik. Ennek következtében a dunai királyi helytartóság hét megyéből fog állni: Covurlui, Braila, Putna, R.-Sarat, Tecuci, Tutova és Falcu megyékből.

— HOL TARTÓZKODIK MARINESCU TÁBOR-NOK? Bucurestiből jelentik: A Buna Vestire azt a hírt közli, hogy Marinescu tábornok volt belügyminiszter vasárnap diplomáciai utalvánnyal Temesvárnál át akarta lépni a határt, hogy Jugoszláviába utazzon. A határrendőrség felsőbb utasításra megakadályozta Marinescu tábornok távozását. Marinescu tábornok ezután Ada Kalch szigetre ment és csónakon próbált jugoszláv területre jutni, azonban a légionárosok felismerték és Bucurestibe kísérték.

— Prahovavölgyi kereskedők küldöttsége a belügyminiszter előtt. Bucurestiből jelentik: A Statul Negustoresc prahovavölgyi tagozata küldöttségileg felkereste David Popescu tábornok, belügyminisztert, akivel ismertették a prahovavölgyi kereskedők kívánságait. A belügyminiszter jóindulatáról biztosította a küldöttség tagjait és közölte velük, hogy teljes támogatásban részesíti a prahovavölgyi kereskedőket.

— A NEMZETI LIGA B. DIVIZIOJÁNAK MÉRKŐZÉSEI. Bucurestiből jelentik: A Román Labdarugószövetség mai ülésén megállapította, hogy a Nemzeti Liga B. diviziójának mérkőzése, szept. 15, 22, 29, október 13 és 20 és november 3, valamint 10.ik napjain lesznek.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FOLDES gyógyszerár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerár, Piata Avram Iancu

— Tartalékos tisztek és altisztek eskütétele. Az aradi várbán csütörtökön délelőtt ünnepélyes formák között esküt tettek az aradi és az aradmegyei tartalékos tisztek és altisztek. A vár diszterén állottak fel a tartalékos tisztek és altisztek és itt helyezkedett el az a két százados is, amelyet az esküételre kivényeltek. Az aradi Rosiori ezred lobogóját helyezték el a tér közepén és itt foglaltak helyet a különböző felekezetek papjai is, akik az esküt kivették. Lábori mise után Popovici alezredes, aki a katonai hatóságok részéről az esküt kivette az egybegyűlt mintegy 1500 főnyi tartalékosból, lendületes beszédet mondott, amelyben elítelte az Uralkodót, I. Mihai királyt. Ezután következett az esküétel amelyet sorrendben a görög-keletiek, görög-katolikusok, római katolikusok, luteránusok, reformátusok és izraeliták tettek le. Minden felekezetet egy és ugyanazon esküimánat mondotta el. Ezután beszédet a tisztikönyvecskéket amelyben igazollák az eskü letételét és a vidéki tartalékosok még a délután folyamán, az aradiak pedig a holnapi naptól kezdődően a térparancsnokságon vehetik át a katonai könyvecskéjüket.

— Berlin nem kérte a francia élelmiszerkészlet jelentős részének átadását. Berlin. A berlini illetékes körök cáfolják a Newyork Timesnek azt a híret, mint-ha a német kormány a francia kormánytól azt kérte volna, hogy a meg nem szállott területeken lévő élelmiszerek 58 százalékát adják át a birodalomnak. Ez a híradás merő kitalálás.

— Az aradi menekült-hivatal közleménye. Az aradi városában működő menekültügyi hivatal felszólítja mindazokat, akik az átadott területekről Aradra költöztek és lakást vettek ki, hogy címüket sürgősen közöljék a menekültügyi hivattal.

15-én ismét húzás!

Váltsa ki sorsjegyét a GOLDSCHEIDT BANKBAN

— RATH KÖVETSEGI TANACSOS GYL-KOŠAT NEMETORSZÁGI BÖRTÖNBE SZAL-LITOTTAK. Budapestről jelentik: A Mai Nap című újság azt a Newyorkból keltezett párisi hírt közli, hogy von Rath párisi német követségi tanácsos gyilkosságát, Grünspan, miután a francia bíróság husz évi kényszermunkára ítélte el, az egyik németországi fegyházba szállították.

Zsidóvallású ügyvédek helyzete az eskütétel elmaradása után

Ismeretes, hogy Aradon is, mint az ország többi városában nehézségek merültek fel az izraelita vallású ügyvédek eskütétele kapcsán. Az izraelita vallású ügyvédek eskütétele és az országos egyéb rendszabályokai kapcsolatosan a kamarában való helyzetük ügyében az ügyvédekamara vezetősége — értesülésünk szerint — pénteken dönt. Ettől függetlenül azonban az ügyvédekamara vezetősége máris felszólítással fordult az izraelita vallású aradi ügyvédekhez, azzal, hogy az illetők gondoskodjanak iródájuk vezetésének átadásáról és maguk tegyenek javaslatot ügygondnok kinevezésére illetően. Jogász körökben úgy tudjuk hogy az aradi izraelita ügyvédek jogorvoslatot kívánnak élni a velük kapcsolatosan alkalmazott vagy alkalmazandó intézkedések miatt.

Temesvár. Az itteni ügyvédekamara keresztény tagjai letették az új rendre és I. Mihai királyra a hűség esküt. A zsidó ügyvédek eskütétele azonban nyílt kérdés maradt és ezt a kérdést most a kamarai vezetőség fogja tisztázni, ami a jelek szerint a közeli napokban meg is történik. A zsidó ügyvédek dr. Nobel Sándor utján írásban is benyújtották észrevételeiket a kamarának. A zsidó ügyvédek kérdésében ugyanis új jogi helyzet állott elő: az 1940 augusztus 9-iki törvény, amely a romániai zsidók jogi helyzetét állapítja meg, olyan ponttal is rendelkezik, amely kimondja, hogy a zsidó ügyvédeknek a törvény életbelépésétől számított hat hónapon belül likvidálási lehetőségük is van. Az a tény hogy az Ügyvédi Kamara felfüggesztette a zsidó ügyvédek eskütételét, könnyen abba a helyzetbe sodorhatja az érdekelteket, hogy még a rendelkezésükre álló hat hónap alatt sem gyakorolhatják hivatásukat. A zsidó ügyvédek eskütételére vonatkozó döntést nagy érdeklődéssel várják mivel a helyzet jogi tisztázása egyáltalában nem egyszerű és komoly problémát jelent a temesvári kamarai vezetőségnek amely választ ad majd a zsidó ügyvédek írásban benyújtott észrevételeire.

A canterbury-i érsek London bombázásának borzalmairól

Newyorkból jelentik: A canterburyi érsek nyilatkozata a londoni támadások borzalmas hatásáról Amerikában a szenáció erejével hatott. Az érsek elmondotta, hogy a legutóbbi légitámadás során két olyan éjszakát élt át, amely borzalmaiban szinte elképzelhetetlen. A bombák szünet nélkül hullottak és az volt a legrémesebb, hogy nem lehetett tudni, a következő pillanatban hol csap le az újabb lövedék. (Rador.)

— ALTALANOS VÉDKÖTELEZETTSÉG MEXIKÓBAN. Mexikó. (Rador.) A mexikói hivatalos lap közli az általános katonai szolgálat bevezetéséről szóló rendelkezést, amelynek értelmében a 18—45 év közötti férfiaknak katonai szolgálatot kell teljesíteniük. Ugyanakkor rendelkezés jelent meg a legfelsőbb nemzetvédelmi tanács letesítéséről.

— CSANG-KALCSEK KIÁLTVÁNYA. Csung-Csingből jelentik: Csang-Kai-Csek tábornok vasárnap kiáltványt intézett a nemzeti érzelmi kinaikhoz, melyben rámutatott arra, hogy a háboru még sokáig fog tartani. Közölte, hogy a japán csapatok a Petain marsalljal megkötött egyezmény alapján bevonulnak a francia Indokínába, ezért a kinaiknak meg kell hiúsítani, hogy a japánok az Indokína északi részén elhúzódo Halting vasútvonalat használhassák.

— LEÉGETT EGY HÁROMEMELETES MÁ-LOM. Lugosról jelentik: Sacy községben elgyulladt a háromemeletes Pangi-tele malom, amelyet a lángok megsemmisítettek. A jügos és káransebesi tűzoltóság együttesen igyekezett a lángokat elfojtani, de a helyszínre érkezésükkor már a tűzvész olyan erővel tombolt, hogy lehetetlen volt az oltsági kísérlet. Valószínűnek látszik, hogy a tűzvést rövidzárlat okozta. A kár több mint nyolc millió lei.

— Közlekedési baleset. A 2087-es rendszámú temesvári autó amelyet Hussmüller Mihály sofőr vezetett, Kolozsvár felé menet az Arad—Ideva közötti országút-szakaszon összeütközött két szekérrel. A közlekedési baleset következtében a szeketek megrongálódtak. A hatóságok megindították a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a karambolért kit terhel a felelősség.

— Szerencsétlenség cséplés közben. Súlyosabb természetű munkabaleset történt az aradmegyei Zádoriak községben, Nicolae Alexa, 70 esztendősd zádorlaci lakos, aki a cséplésnél segítkezett, eikapta a cséplőgép és karját törte. Nicolae Alexát az aradi központi kórházba szállították.

— KINAI HARCÍ TEVEKENYSÉG. Sang-haiból jelentik: A kínai jégihaderő egyik raja tegnap támadást intézett a Hanau tartományban lévő japán állások ellen. Szombaton a kínai gyalogság behatolt Kantonba ahol több házat felgyújtottak. A japánok csak hosszas küzdelem után foglalták vissza a várost.

— Kettős halalos szerencsétlenség a soborsini állomáson. Kettős halalosvégi szerencsétlenség történt tegnap délelőtt az aradmegyei Soborsin község állomásán. Egy tolató tehervonás-szerelvény elgázolta Dragoi Petru és Ghinea Ioan örmestereket. A megdöbbentő szerencsétlenség következtében mindketten meghaltak. A tragédia ügyében megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy a halalosvégi gázolásért kit terhel a felelősség.

— SZÉLHÁMOSSÁG A KIKÉZBESÍTÉSRE VÁRO HUSZONKÉTEZER LEIEL. Sinaiból jelentik: Nem mindennapos csalást leplezték le a napokban Sinaiban. Brautescu postafőnök 22 ezer leit adott át Ticleanu Constantin nevű kollégájának és arra kérte, hogy az összeget helyettesítse ki V. Angheliescu kereskedőnek. Ticleanu át is vette a megbízást és visszahozta a címzett aláírásával ellátott feladóvevényt. Néhány nap múlva a postafőnök legnagyobb csodálkozására megjelent a címzett és követelte pénzt. Mint kiderült Ticleanu ráhamisította a vevényre a címzett nevét és az összeget megtartotta magának. Amikor Ticleanu megudta, hogy kitudódott a család, eltűnt Sinairól, de elfogták és átadták a ploestji ügyésznek.

NYILTTÉR.

Eltűnt

ma négy hete Zimmer János 12 esztendőös kisfiu

akín rövid kékszíni cserkésznapdrák és ugyancsak kékszíni vászoning, barna félcipő és zokni volt. Édesanyja Kovács Rozália, Cal. Aurel Vlaicu 101

Ujabb korlátozások Svájcban

A Svájc területére érkező idegen az első pillanatokban azt hiszi, hogy örömteli, nyugodt lékört talál ebben az országban. Genfben nappali világosság árasztja el az utcákat esténként. A nyilvános helyeken és tanclokálokban a kora hajnali órákig ritmikus zeneszóval szórakoztatják az embereket. A vendéglősök bőségesen minden fennakadás nélkül szolgálják ki az idegent. Amikor a bőséges vajdag az asztalra kerül, a franciaországi vendég arca valósággal felderül. Svájcban senki nem csodálkozik azon, amikor az idegen kétszer reggelizik, vagy kétszer fogyasztja el ebédjét.

Az első pillanatok nagyon kedvező impressziója azonban csalóka játék. A vajóság az, hogy a svájci szövetségi köztársaság annak ellenére, hogy zavarátalanul megőrizhette tradícionális semlegességét, belekerült Európa átalakulásának lázas vérkeringésébe. Az Alpok ölelő karjaiban meghúzódó kis ország sorsa a vajóságban szomszédjainak jóindulatától függ. A svájci lapok felületés szemléltetője is sok mindent állapíthat meg. Így első sorban feljön, hogy az élelmiszer-adagolások a svájci lakosságot sem kerültk el. Ebből megállapítható, hogy akár hadviselő, akár nemhadviselő államról van szó, Európában mindegyik azonos nehézségekkel küzd.

A svájci szövetségi kormány egyik rendelkezése többek között arról szól, hogy augusztus huszonegyedikétől október tizenötödikéig szigorúan tilos cukrot, rizset, lisztterméket és ásványi olajat árusítani. A rendkívül szigorú rendelkezés ajól csupán a csokoládégyárosok mentesülnek, akik szeptember végéig megfelelő mennyiségű cukrot kapnak, hogy üzemüket fenntarthatassák.

Az olvasó most bizonyára fejteszi magában a kérdést, hogy a svájci lakosság a rendelkezés megadott időpontig lejártaig miképpen élmezsi magát? A kormányrendelet azonban erről is intézkedik mégpedig olyképpen, hogy a január hónapban összegyűjtött tartalékélelmiszereket kell, hogy elfogyassza. Mindazok pedig, akik anyagiak hiányában képtelenek voltak tartalékélelmiszereket összegyűjteni különleges élelmiszerjegyeket kaptak és számukra kiutalják a legszükségesebb élelmiszereket. A fejadag természetesen szűkre van szabva.

A benzinfogyasztást nagyon megszigorították, már tavaly ősszel is csak 40 liter benzint vehetett egy luxuskocsi tulajdonosa, de ezt is csak jeggyel. A vasutak szénfogyasztása minimális, miután a vasútvonalak javarészen villanyosított vonatok közlekednek és a villanyáramot hatalmas vízierőművek állítják elő. A szénfogyasztást annyira megszorították, hogy a központi tüzelésre berendezett blokkházakban hetenként csak egyszer szolgáltatnak melegvizet. A vendéglőkben este kilenc óra után nem szabad meleg ételket felszolgálni.

Pénzügyi téren is szokatlan megszorítások között él Svájc lakossága: A szövetségi tanács legutóbb elhatározta, hogy rendkívüli adókat vett ki, így megadóztatták a vagyontulajdonosokat és jövedelmeket.

A vagyondó mérfél százaléktól négy és fél százalékgig terjed. Magas adókat vetettek ki az egymillió svájci frankon felül értékelt ingó és ingatlan vagyontulajdonosokra.

Szeptember 15-től megkezdődik a nemzetközi vasuti jegyek árusítása

Bucuresti. Szeptember 15-től kezdődően a CFR állomásain megkezdik a nemzetközi vasuti jegyek árusítását. Az ilyen jegyeket kizárólag román vagy külföldi utlevél bemutatása esetén szolgáltatják ki és csakis olyan országba szóló jegyeket adnak ki amilyen látta-mozás szerepel az utlevélben. Az oda- és vissza szóló jegyeket szabad valutában fizetheti ki az utas, akinek román utlevele van, vagy aki a diplomáciai testülethez tartozik vagy olyan idegen, aki bizonyítani tudja, hogy legkevesebb hat hónapja az országban tartózkodik. Az oda- és vissza szóló jegyeket clearing alapján fizethetik az idegenek is, kik nem laknak Románia területén. A jegyek árai csak feleiben fizethetők. A lei átszámítása idegen valutára a CFR hivatalos lapjában közölt árákon történik. Az utlevélbe a pénztáros belejegyzi a látta-mozás alá a kiadott jegy számát és aláírását. A jegvellenőrzésnél, mely a vonaton történik, az utas az utlevelét is köteles bemutatni.

Ez a különleges adó, beleértve az ingó és ingatlan vagyontulajdonosokra kivetett egyéb illetékeket is, a hozadéknak mintegy ötven százalékát emésztje fel.

A nagy adóterhek és egyéb kötelezettségek arra készítik az érdekelteket, hogy ingatlanukra magas kamatozású kölcsönt vegyenek fel, vagy pedig áruba bocsássák ingatlanukat. Az ingatlanok eladási feltételei nem éppen kedvezőek.

Az emberek általában kíváncsian várják a jövő alakulását. Az idegenforgalom Svájcban ugyiszólván teljesen megszűnt, aminek fő oka az, hogy a szövetségi kormány a legutóbbi esztben ad ide-

geneknek beutazási engedélyt. A külföldi konzulátusok nem is adnak beutazási vízumot, csak ha előzőleg az illetékes berni külügyi hivatal kivételesen a vízum adását engedélyezi.

A helyzet azonban mindezek dacára nyugodt Svájcban és a súlyos gazdasági viszonyok mellett is sokkal jobban konszolidáltabb és emelkedőbb szociális életszínvonalon élhet a svájci állampolgár, mint bármelyik más európai ország akár közepe vagyonaival rendelkező lakosa.

De becsületére válják minden svájci polgárnak, hogy ezekben a kritikus időkben sem tagadja meg patinás helvét tradícióját: ő továbbra is töretlenül minden veszéllyel szembenézve svájci akar maradni, legyen akár francia, olasz vagy német anyanyelvet beszélő. Ez az önértékes, szilárd nemzeti következetesség óvta meg a szabad Svájc népét az elmúlt évszázadok viharjaival szemben.

A vasuti felügyelőségek új beosztása

Az ország területében bekövetkezett változások következtében a CFR vezérigazgatósága új beosztásokat eszközölt a vasuti felügyelőségeknek. Az erdélyi területen csupán az aradi, temesvári és brassói felügyelőségek maradtak meg.

A craiovai felügyelőségi csoport megőrzi eddigi hatáskörét, a Karánsebes-gura Vári igazgatóság kivételével, amely a temesvári csoporthoz kerül.

A bucarestii felügyelőségi csoport beosztása változatlan marad. Ugyancsak változatlan marad a galatii felügyelőségi csoport beosztása is. Bizonyos változások következnek be a iasii felügyelőségi csoport beosztásában.

Az aradi és temesvári felügyelőségek kiegészítése céljából Aradra helyezik a kolozsvári felügyelőség forgalmi és vagonelosztási valamint gazdasági ügyosztályait, míg a kolozsvári felügyelőség pályafenntartási és pénzügyi osztályait Temesvárra helyezték.

Az aradi vasutfelügyelőség körzetébe a CFR vezérigazgatóságának határozata értelmében a következő vonalak tartoznak: A Perjámosig terjedő vonalak Perjámos kivételével, a Szentandrásig terjedő vonalak Szentandras kivételével, a Santimbau és Galesig terjedő vonalak, a Lupény, Vajdahunyad és Brád felé haladó vonalak összes elágazásaikkal, valamint a Pécskáig, Kürtösig, Ottlakáig, Csüme-gig és Cordauiig terjedő vonalak.

SPORT KOZLONY

Szombaton érkezik a legjobb összetételű Rapid Aradra

Ritter vezeti a mérkőzést

A nemzeti bajnokság második fordulójában az egész idény egyik legérdekesebb mérkőzése kerül lebonyolításra Aradon: a bucarestii Rapid vendégszerepel, amely a Gloriával mérí össze erejét. Az exvasutas-csapat, amely a legkevesebb vereszeséget szenvedett el legjobb összetételű csapatával érezi meg szombaton Aradra, hogy pihenten vehesse fel a küzdelmet.

A Rapid alighanem a következő összetételben áll ki a Gloria elleni mérkőzésre: Radulescu — Slivat, Lengher — Vințila, Ba-

rátky, Moldoveanu — Sipos, Wetzer III., Auer, Dan Gavrilescu, Bogdan.

A mérkőzésre, mint azt már közöltük a központi bírótétellet Ritter Béla temesvári játékezőt delegálták.

A Gloria komoly előkészületeket folytatott a mérkőzésre Braun Kálmán irányítása mellett és a csapat vezetői remélik, hogy a második mérkőzésen már jobban megy a játék, mint az Unirea Tricolor ellen. Az összeállítás csak pénteken kerül nyilvánosságra.

O Az AAC keretét jelölt a Transilvania elleni mérkőzésre. A vasárnapi AAC-Transilvania kerületi bajnoki mérkőzésre az atléták keretét jelölték, melynek tagjai 10 órákor kötelesek az AAC pályán megjelenni. A keret tagjai a következők: Thaller, Precup, Rékási III., Lucian II., Zoller, Komjáthy, Miklós, Fäder, Kozsnyica, Vass Popa, Nikolin, Pintea.

TEKESPORT

A tekecsapatbajnokság első fordulójában, mint már megírtuk, vasárnap kerül lebonyolításra. A játékosok távolléte miatt azonban egyelőre csak az A. csapat rajtol, míg a B. csoport kezdését egy későbbi időpontra halasztották el.

Az első forduló műsora a következő: Fortuna-Transilvania, délután 6 óra, bíró: Stanila.

Tricolor-Gutenberg délután 5 óra, bíró: Hanga. Infrairea-Prietenii, délután 5 óra, bíró: Nuver. AAC-Metalurgisul délután 5 óra, bíró: Peja. Az előemlített csapatok a pályaválasztók.

A Prietenii egyéni versenye, mely a tilalom következtében elmaradt, szeptember 14-15-én, szombaton este és vasárnap kerül lebonyolításra. A gazdasági díjazású verseny első hat helyezettje pompás díjazásban részesül. A verseny szombaton este nyolc órákor kezdődik és vasárnap este kilenc órákor holversenyeket eldöntő rádobásokkal végződik.

A mérkőzéseket vezető bírák felkérésnek hogy bírói jelentéseiket még vasárnap este a mérkőzések befejezése után, a Husiparosok széklázában levő hivatalos helyiségben, Pascu Gheorghe főtitkárhoz tartsák el.

száz vagy
Kapasból!

YOST a Viforul Dacia jóképességű atlétája nagy formában van és a tegnapi edzésen kiváló eredményeket ért el: magasugrásban 182 cm.-t, távolugrásban pedig 689 cm.-t.

RAGNHILD HVEGER, a többszörös uszóvilágbajnok Svendborgban egy uszóversenyen megjavította saját 400 méteres hőlyguszó világrekordját. Az új világsúcs 5 p. 05.5 mp.

DEMETROVICI, a Venus válogatott fedezetjátékosát elmozdított Bucurestihől. A Temesvárról Bucurestibe származott játékos Szatmáron, vagy Nagybányán szándékozik letelepedni.

O Négy játékosot adott a Gloria a Crisana CFR-nek. A Crisana CFR, mint ismeretes, átengedte a Gloriának Pintea-t, a jóképességű hátvédet, akéért cserébe négy játékosot kapott: Lucát, Novacot, Comlosant és Siboteanut. A négy játékosal valamint a Micától átvett Serbánnal a Crisana CFR jelentősen megerősödik és nagy játékerőt képviselő csapattal állhat ki vasárnap Turnuseverinben az ottani CFR ellen.

O Négy CAMT játékos a temesvári Rapidban. A B) ligába került temesvári Rapid csapata négy volt CAMT játékosal erősödött meg és ezek a következők: Eichler, Bücher, Hoffmann és Perszám.

KOZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az 1 leus nemzetvédelmi bélyegek továbbra is felhasználhatók a 2 százalékos illeték lerovásánál, amíg a készlet tart

Az Aradi Közlöny legutóbbi már megemlékezett arról, hogy Antonescu Ion tábornok államvezető és miniszterelnök rendelkezése értelmében az 50 leien aluli összegeket mentesítik az 1 leus nemzetvédelmi bélyeg lerovása alól. Így tehát az 50 leien aluli eladások esetében változatlanul érvényben marad az 1940 augusztus 10-ike előtti rendszer. Szeptember 10-től kezdve ennek megfelelően csak az 50 leus összegben teljes eladások után kell lerólni a 2 százalékos illetéket.

Ennek a mentesítésnek következtében a falusi kereskedők, valamint azon városi kereskedők, akiknek évi adóalapja a 25 ezer leit nem haladja meg, vagyis akik legfeljebb a patenta fixa 5. osztályába tartoznak, az alól is mentesülnek, hogy az 50 leien aluli eladások esetében fizetési jegyzéket állítsanak ki. Ezek csak az 50 leien felüli eladásokról állítanak ki fizetési jegyzéket. Az összes többi kereskedők változatlanul kötelesek az 50

leien aluli eladásokról is fizetési jegyzéket kiállítani ezen jegyzékeket azonban nem kell elátni 1 leus bélyeggel.

Az 1 leus nemzetvédelmi bélyegek addig amíg készletük tart, felhasználhatók a 2 százalékos illeték lerovásánál.

A pénzügyminisztérium rendelkezése értelmében a számlákban fel kell sorolni az eladott összes árucikkeket, tehát azokat is, amelyek a 2 százalékos illeték alá esnek és azokat is, amelyek az illeték alól mentesülnek. Az ilyen vegyes számlák esetében a 2 százalékos illetéket csak azon árucikkek után számítják ki, amelyek a 2 százalékos illeték alá esnek, az árak értékén kívül azonban ehhez az összeghez hozzá kell adni a különböző illetékeket is, valamint a számlabólvezet és mindazokat a költségeket, amelyek az árut terhelik.

A Banca Nationala leszállította a visszleszámitolási kamatlábat

Bucuresti-i jelentés szerint a Banca Nationala 1940 szeptember 12-iki hatályú 3.50 százalékról 3 százalékra szálította le a visszleszámitolási kamatlábat, a mezőgazdasági hitelek kivételével,

amelyek visszleszámitolási kamatlábat 2.50 százalékra szálították le.

A lombard-kölcsönök kamatlábat ugyancsak 1940 szeptember 12-iki hatályú 4.50 százalékról 4 százalékra csökkentették.

Visszaesést mutat az ország árukivitele

Lényegesen emelkedik a behozatali cikkek ára

Az „Universul“ legutóbbi számában terjedelmes cikket közöl az ország külkereskedelmének alakulásáról. A cikk szerint az ország exportjában visszaesés állott be, ami részben a kivitelre kerülő javak csökkenésével, másrészt pedig a szállítási nehézségekkel magyarázható. Míg Románia kivitele a múlt év első negyedében 4,015,439 tonnát ért el, ez év első negyedében 3,118,883 tonnára esett vissza, ami 22 százalékos csökkenésnek felel meg. Az árubehozatalt ugyanezen időszakban 422,075 tonnáról 299,467 tonnára esett vissza, ami viszont 29 százaléknak felel meg. Ez viszont a

nyersanyaghiánnyal és az ipari termékek hiányával magyarázható.

A jap hangsúlyozza, hogy különösen a fémipar küzd súlyos nyersanyag gondokkal. Az év első felében az országos árubehozatalt 50 százalékkal esett vissza. Megnehezíti a behozatalt az is, hogy az importárak árban lényegesen emelkedés állott be.

Bizonyos élelmiszercikkekben a behozatal emelkedése tapasztalható. Ezek: a tea, a kakaó, bors, vanília, füge és általában a déjgyümölcsök, valamint a gyarmatarúk.

Németországban 24.6 millió tonnát tesz ki az idei termés

Berlinből jelentik: A kedvezőtlen időjárársra való tekintettel az európai országok legnagyobb részében rendkívül gyenge az idei termés. Németországban attól tartottak, hogy a birodalomban 10--20 százalékkal kevesebb lesz a termés a normális termésnél. Hivatalos jelentés közli most hogy ezek az aggodalmak alaptalanok voltak, mert a német birodalmi statisztikai hivatal szerint Németország idei termése 24.6 millió tonnát tesz ki. Ebben a terméseredményben még nem foglaltatik benne a cseh-morva védnökség és a keleti vidékek termése. Ezeket a vidékeket a termés jó volt. Szakértők szerint úgy a délkelet-európai államok, mint a Szovjetunio is abban a helyzetben vannak, hogy továbbra is szállítsanak Németország számára. A németországi készleteket annyira kiegészítették, hogy azok jelenleg meghaladják a háború kitörésekor felraktározott készleteket.

Orfási búzaföldegek Amerikában. A Német Távirati Iroda newyorki jelentése szerint Amerikában a búzaföldegek kérdése a szállítási nehézségek miatt egyre nagyobb gondot okoz és ezért feltétlenül szükségesnek mutatkozik a farmerek hatékony megsegítése. Az első aratás fölénye, amelyet eddig nem sikerült eladni, meghaladja a 285,000 bushelt, az új termés mennyisége megközelíti előreláthatólag az 500 millió bushelt. A jövő évben a kivitel lehetőségei alig érik el a 175 millió bushelt. A farmerek azt kérik, hogy gyors hiteleket biztosítsanak számukra, mert ellenkező esetben nem tudják megkezdeni a mezőgazdasági munkálatokat és télen a leg súlyosabb anyagi gondokkal kell megküzdeniük.

— MEG NEM LÉPTETIK ÉLETBE A VÁMRÁKTÁRAK MAGASABB FEKBÉRILETÉKEIT. A pénzügyminisztérium a közelmúltban 62.073—1940. sz. alatti rendelkezést adott ki, amelynek értelmében lényegesen emelte a vámhivatalok raktáraiba érkezett áruk fekbérileteit. Tekintettel arra, hogy a magas raktárilletékek rendkívül módon megnehezítik a nagyipari vállalatoknak külföldről származó nyersanyagok elvételét, az UGIR emlékiratot juttatott el a nemzetgazdasági minisztériumhoz, amelynek közbenjárását kérte annak érdekében, hogy egyelőre függeszték fel az emelt raktárilletékek alkalmazását. Az emlékirat másolatát a nemzetgazdasági minisztérium eljuttatta a pénzügyminisztérium működő vámvezérgazgatóságához, amely 176.823—1940. sz. alatti a következő választ adta: „A vámraktárakban fekvő import, export és tranzitárúk után fizetendő tisztes és huszszoros raktárilletéket, amelyről a 62.073—1940. számú rendelkezés intézkedik, egyelőre még nem léptették életbe. Ilyen körülmények között a kérés, amelyet az UGIR előterjeszt és annak indoklása, egyelőre tárgytalan.”

— A jövőben csak a földmivelésügyi minisztérium engedélyezheti a zsidó tulajdonban levő falusi ingatlanok eladását, Bucuresti jelentés szerint a földmivelésügyi minisztérium utasítást adott a mezőgazdasági kamaráknak, hogy kimutatást készítsenek a zsidó tulajdonban volt falusi ingatlanokhoz az év június elseje óta történt eladásáról. A szükséges adatokat a telekkönyvekből gyűjtik össze. A kimutatásban részletesen le kell írni az ingatlan fel kell tüntetni az eladó nevét és pontos lakhelyét, az eladási árat és az adásvételi szerződés hitelesítésének időpontját. Egy másik rendelkezés értelmében a földmivelésügyi minisztérium megvonta a munkakamarai elnököktől azt a jogot, hogy a zsidó tulajdonban levő falusi ingatlanok eladását jóváhagyják. A jövőben az ilyen eladásokra vonatkozó kérvényeket közvetlenül a földmivelésügyi minisztérium illetékes igazgatóságához (Directiunea Generala Rural) kell intézni, mert csak ez dönthet a kérvények fölött.

Az Angol Bank nem vásárol aranyat

Stockholmon át érkezett londoni jelentés közli, hogy az Angol Bank határozatot hozott, amelynek értelmében magánszemélyektől a jövőben nem vásárol aranyat. Ez a határozat érdekes és fontos új irányzatot jelent az Angol Bank pénzügyi politikájában, amelynek egyik jellemző vonása tudvaleg volt mindig az volt, hogy felvette a vég minden részéből menekülő tőkét kétszázéves aranyat.

Az Angol Bank eddig bármilyen mennyiségű aranyat vásárolt hivatalos árfolyamon, függetlenül attól, hogy az arany angol vagy idegen eredetű volt. A fentemlített határozat egyik közvetlen következménye az lesz, hogy lényeges árfolyamcsökkenés áll be ebben az aranyállományban, amelyet idegenek még a béke idején a brit birodalom fővárosába menekítettek. Ezt az arany mennyiséget az Angol Banknál már nem lehet elhelyezni és tulajdonosai számára még egyetlen új marad hátra: menekítés az Óceánon át Amerika felé. Az arany az Óceánon át való szállítása azonban nagy kockázatokkal jár és az csak az eladó felelősségére és költségére történhetik.

A közelmúltban még maga az Angol Bank is szállított aranyat Amerikába az angol kormány által életbe léptetett gondos átvizsgálási rendszárvok figyelembe tartása mellett. Azok, akik aranyukat nem akarják eljuttatni Amerikába, már nem élvezhetik ezeket az óvintézkedéseket.

Beavatóttak szerint az Angol Bank még a német tengeri zárlat megszüntetése előtt aranykészletének legnagyobb részét Északamerikába szállította és ezért ma, amikor a kockázat a szállítás alkalmával sokkal nagyobb lenne, lemondott az újabb szállításokról, valamint az arany Londonban való további felhalmozásáról.

London tehát ma már nem nyújt menedéket a különböző országokból elmenekült aranyaknak.

— MUNKÁRA MOZGÓSÍTOTT ALKALMAZOT. TAK FIGYELMÉBE. Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a munkügyi minisztérium 37.077—1940. számú rendelkezése, valamint az érvényben levő katonai törvények értelmében azokat a munkára mozgósított alkalmazottakat, akik a mozgósítás idején elhagyják munkahelyüket, hadbíróság elé állítják.

— A RENDES ZÁRÓRA VISSZATÉRÉSE. Az Aradi Kereskedelmi Testület tudatja tagjaival, hogy szeptember 16-án, hétfőn visszatér a rendes téli záróra, tehát az üzletekkel általában délután három órákor nyitják és este hét órákor záriák. Kivétel képez a szombat és ünnepek előtti este, ami az esti zárás ideje nyolc óra. És kivételt képeznek azok az üzletek amelyek esti zárójára kivételesen még van hosszabbítva, mint a fűszer, termény, tojás, tej, sajt és hentesüzletek, valamint a borlerakatok, amelyek este 9 óráig tarthatnak nyitva, DOMÁN SÁNDOR elnök.

— HÁNY ÉRVÉNYES BANKJEGY ÉS PÉNZ. ÉRME VAN FORGALOMBAN NÉMETORSZÁGBAN. A német birodalomban jelenleg az 1 pfennigestől az 5 márkásig 35 különböző pénzérme és az 1 márkástól az 1000 márkás bankóig 17 különböző bankjegy van használatban. A jelenleg érvényes német érc- és papírpénzek teljes szármája elég tekintélyes összeget: 406.653 márkát ér.

Ot mázsás átlagos buzatermés a Bánságban

A tengeritermés jónak ígérkezik és ezért az árak csökkenésére számítanak

Temesvár. A bánsági terménypiac teljesen üzletlens. A múlt évi készletek kimerülöben vannak, az idei termés pedig rossz, közepes. Átlag holdanként öt mázsa termelt, ami a Bánságban igen kedvezőtlen eredménynek tekintendő. Ez a terméseredmény a búzára vonatkozik, míg az árpa és zabtermésével valamivel jobb. A terményárak lerögzítéséhez hozzájárult a piac üzletlensége, minthogy hivatalos árak mellett nincs eladó. A termelők nemcsak a rögzített árak miatt tartózkodnak az eladástól, hanem mert félnek, hogy saját szükségletükre nem marad terméskészlet. Az olténiai termékek jóval alacsonyabbak, azonban a szállítási nehézségek megakadályozták, hogy a malmok ottan lássák el magukat. A tengeri termés igen jónak ígérkezik és ha csak az utolsó hetek meleg időjárása nem aszalja meg, úgy igen jó termésre van kilátás. Erre való tekintettel a tengeri áraknak csökkenését várják. A termelők részéről megnyilvánuló tartózkodás következtében a szövetkezetek is beszüntették vásárlásaikat a Bánság területén. A terménypiac megélénkülése csakis a rögzített árak esetleges további emelése esetén remélhető.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Legújabb jelentéseink:

Megszakadt London összeköttetése a külvilággal

Berlin. (Rador.) A DNB jelenté Londonból, hogy az angol főváros összeköttetése a külvilággal megszakadt. Bent a városban csaknem teljesen szünetel a forgalom. Az Exchange Telegraph angol hírközlő iroda jelentése szerint az angol nagyvállalatok Londonban délután 16 órakor zárnak, hogy alkalmazottaik kipihenessék fáradalmukat, mielőtt az éjszakai légiradióra

sor kerül. Hasonlóképpen az éttermek két órával hamarabb, vagyis 21 órakor zárnak. Ugyanez a hírszolgálati iroda közli, hogy számos iroda költözik pincékbe és óvóhelyekre. Hatalmas munkáscsapatok éjjelnappal dolgoznak új védelmi helyek építésén. A város nagyrésze villany- és világítógáz nélkül van.

Kisajálíthatók azon amerikai gyárak, melyek nem teljesítenek hadirendelést

Washington. A kamara és szenátus vegyes bizottsága elfogadta azt az indítványt, hogy a kötelező katonai szolgálat az USA-ban 21-35 év közötti férfiakra vonatkozzék. Ugyancsak elfogadták azt a javaslatot, hogy azok a gyárak kisajálíthatók, amelyek hadirendelést nem fogadnak el.

Német cáfolat a Berlin központjában lévő potsdami pályaudvar bombázásáról

Berlin. (Rador.) Az angol légügyi minisztérium tájékoztatásában közli, hogy a Berlin központjában lévő potsdami állomást bombázták az angol repülőgépek. A pilóták — noha kód volt — tisztán kiveheték az állomást és bombákat dobtak le rá. A DNB ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy Berlin négy és félmillió lakosa a tanu, hogy sem a potsdami állomást, sem pedig a környékét nem érték bombák. Arra is tanus-

íthatnak, hogy az éjszaka derült volt, a pilóták kitűnően tájékozódhattak, miután sem eső, sem köd nem volt. Tanusíthatnak tovább, hogy a „nagy pontosság”, amellyel az angol bombavetők bombákat ledobták, a birodalmi főváros kulturális intézményei, a Reichstag palotája, a Victoria csarnok és a diplomaták negyede ellen fordult.

Az USA harca az „ötödik hadoszlop” ellen

Washington. Roosevelt ösztönzésére egy képviselő a kongresszushoz javaslatot terjesztett, melyet el is fogadtak és ennek alapján a szélsőséges pártokhoz tartozó idegeneket nem naturalizálnak, sőt ilyen szempontból már megadott naturalizációsakat is felülvizsgálják. A határozat célja: harc az ötödik hadoszlop ellen.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

STOCKHOLM. Londoni tudósítás szerint a német támadások következtében az angol főváros légvédelme olyan gyengének bizonyult, hogy az ország többi részéből oda kellett vonni minden légvédelmi és léghárító szervezetet. Természetesen ezek az intézkedések a szigetország többi részén levő légvédelmi berendezések rovására megy és ez újabb bizonyítéka a teljes felelenségnek Angliában.

BERLIN. Göbbels dr. propagandaügyi miniszter csütörtökön fogadta a németországi tanulmányutamat járó belga újságírók küldöttségét. Üdvözlő szavaiban kifejtette a propagandaügyi miniszter, milyen fontos küldetése van a megértő és tisztaszándékú sajtónak Európa újraszervezésében, amelynek elsőrendű kötelessége, hogy megértesse a népekkel, milyen életveszélyesen fontos az új európai reformokhoz történő csatlakozás.

BELGRÁD. A Jugoszláviában élő mintegy egymillió 800 ezer mohamedán vezére Rasul Ulemá Sedin Spaho kijelentette, hogy a mohamedánok más vallás templomaiban nem kötelesek a fezt fejükről levenni. Ugyanakkor közölte, hogy a mohamedánok közötti házasság csak akkor érvényes, ha egyházilag is megkötik.

APRÓHIRDETÉSEK

A 60094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon alapítottatott meg: Alkalmazást keresők elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 100. Egyéb apróhirdetés szavankint 200. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket az Aradi Közlönyben közöljük.

OKTATÁS

Fleischer Magda hazaérkezett és zongora tanítását újból megkezdi. Jelentkezések délelőtt 9-11.ig, délután 3-5-ig Str. Mocioni 10. 4468

ELLÁTÁS

Román uricsalád teljes ellátásra vállal jobb családból való diákleányt. Cim: Minervei 2. 4392

ALKALMAZÁST NYER

Borbélysegéd azonnalra felvétetik. Str. Miron Costin 11. 4488

Kifutófit, rendes, jóra való házból felvesz Menczer-konfekció. Fischer Eliz-palota 4487

Tanulók azonnalra felvétetnek. Königs-torier-cukrászda. 4485

Irodastanó, önálló munkaerő, perfekt román nyelvtudással állandó alkalmazást talál. CFR jegykezelésben jártas előnyben. Ajánlatok „Feltétlen megbízható” jellegre a kiadóba. 4484

Mindenes főzőnőt, vagy bejárónőt keresek. Str. Horia 4. sz. földszint jobbra. 4482

Ugyes kifutófit felvesz Keszenbaum-gyógyszertár. Gyermekkorházzal szemben.

Takarítást lakást és fizetést adok gyermektelen házaspárnak. Str. Dr. Ioan Petran 3. 4472

Tanulót, jó házból való felveszek. Cim: Neuländer szücs, Fischer Eliz-palota. 4466

Szobaleány uriházhoz jó bizonyítványokkal azonnalra keresetjük. Cim a kiadóba.

Főzni tudó mindenek azonnal felvétetik. Bul. Carol 67. II. emelet ajtó 6

Kifutófit pékség részére azonnal felveszünk. Str. Marasesti No 47. 4446

Molnár azonnal felvétetik. Bisztriczky-malom, Ghioroc. 4471

LAKÁS

Különbejárattal uccai burrozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 4486

Egy szoba, fürdőszobás garcon lakást keresek. Ajánlatot a Löbl-hirlapirodába. 4476

Hatszobás, hallos, összkomfortos uccai lakás, ujonnan festve, a főpostával szemben kiadó. Str. Bratianu 13. 4420

KERESÉK elegáns n. burrozott szobát, fürdőszobával, október elsejére. Cimeket a kiadóba kérek.

Kétszobás uccai tiszta lakás magánházból azonnalra kiadó. Stirbey Voda 9. 4483

2-3 szobás, földszintes, komfort nélküli lakást keresek iroda részére a belvárosban. Cim a kiadóban. 4481

Keresek két- vagy háromszobás, fürdőszobával rendelkező modern lakást október 1-re a város központjában, esetleg ügyvédi irodának megfelelő helyiséget is. Cimeket „Pontos” jellegre az Aradi Közlöny kiadóba kérek.

ÜZLET

Főtér legforgalmasabb helyén bodegának, cukrosboltnak, teicsarnoknak megfelelő üzlet berendezéssel együtt eladó. Cim a kiadóban. 4467

Főtéri bolti helyiség kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 19. Azonnal beköltözhető. 4478

VETEL-ELADÁS

Rádiót, használt, de modern, szelektív, Európa-vevő készüléket megvételre keresek. Cim a kiadóban. 4480

Egészen jó Dac, gyermekoosi, egy francia gyártmányu bicikli új gumikkal sürgősen eladó. Muresel, Str. Reg. Ferdinand 12. 4469

Egy jó cselló olcsón eladó. Megtekinthető Hauser hangszerkereskedőnél, Piata Plevnei. 4465

Készpénzért

keresek megbízóim részére autorkat, szőnyeget, festményeket, bőröndöket, porcellán- és üvegszervizeket, díszlámpákat stb.

Salgóné bizományi üzlet, Calea Banatului 2.

INGATLAN

Elcserélném, vagy eladnám 34 holdas tanyás birtokomat hasonló váradi vagy szalontai birtokkal, esetleg bérházzal. Cim a kiadóhivatalban. 4473

Elcserélném Cluj, Pasteur-u. 10-e szám alatti 2 szoba, elő- és fürdőszoba, konyha, pince stb.-ből álló modern, új házat kis kerttel aradi vagy vidéki megfelelő házzal. Mladin, Resita, Dragalina 40. 4438

Kétszer egyszobás, konvhás ház nagy kerttel eladó. Str. Sf. Nicolae No 1.

ELCSERÉLNÉM

nagyváradi vagy más városban levő házzal 2 szobás, gazdálkodásra alkalmas üzletes sarokházam. Pince, melléképületek, nagy udvar, veteményes, gyümölcsös kert, villany, cserépkályhák, szárnyas altók, fűszerüzletberendezés komplet felszerelés. Hartmann Sándor, Str. Vidra 1. Grădite. 4470

KÜLÖNFELEK

Üzemből levő pékség házzal együtt eladó Lipova-n 915. 4454

Iroda és raktárnak való megfelelő helyiséget keresek. Cimeket a Löbl-hirlapirodába. 4475

HATSZOBÁS

ingatlanforgalmi iroda Arad B. I. Carol 46. (lakás ugyanott) Telefon 16-95. előnyös ajánlatok. (Árak ezekben) 3500: Központban emeletes sarokház 37 lakás, 10% jöv. — 2660: Városházához közel, emeletes 5 nagy lakás, 400 öl kert. — 2200: Kath. templomhoz közel, sz. sarokház, 7 fürdősz., bérlemény 210 ezer hozam. — 2000: Emeseu uccat 4x3 6x2 m. parkett fürdősz., jó hozam. — 1400: Főtér mellett emeletes bérház, közép- és kislakások, fürdőszobák, 10% jöv. — 1300: Centrumban 5 és 3 sz., összkomfortos új bérvilla. — 1000: Új Társ bizt.-nál 3 és 2 sz., fürdősz., 6 kis lakás. — 900: Lic. innál 5 sz., összkomfortos 2x2 1x1 sz., komplet lakások, 10% jöv. — 800: Közközház-nál 4, 3 és 1 sz., mind fürdősz., komplet, parkettás lakások. — 760: Központban 2x4, 1x2 sz., mind előfürdősz., parkettel, nagy park, jó jöv. — 750: Marasesti u.-nál 1x3 2x2 sz., mind előfürdősz., 2 kis lakás, kert. — 650: Calvin u.-nál 2x2 4x1 sz. részben fürdősz., 550: Püspökség táján ul. 6 szobás villa modern komfort, pince park, 525: Körút mellett új cottage-villa minden szobába a hallból direkt bejárat, 2 terasz, modern komfort, 475: Autóbusz-megállóval sz. sarokház, mind uccat, végig alapincézett 4 telj. lakás, jó jöv. — 450: Prefekturánál, főúton új családi ház, modern komfort. — 420: Újl. sarokház, 6 komplet lakás, teljes pince, 45 ezer hozam, 375: Megállóval új üzl. leház, kert 2 lakással. — 357: Belvárosi, új, alapincézett, 3 szobás családi ház, előfürdősz., pince, mosók. — 330: Urania táján félemeletes 3 szobás, fürdősz.-val, több kis bérlemény. — 300: Víztoronynál, mind uccai 3 lakásos, pince, közművek. — 280: Saguna-nál üzl. sarokház, 5 mind uccat, lakás, beköthető víz, 32 ezer hozam. — 250: Külváros 3 szobás, előfürdősz. (reservoírral) kert. — 200: Perneava részében új, 3 lakásos, 400 öl kert. — 195: Gradistei 3 lakás, pince kert. 5 görredőnyös uccai ablak. — 170: Hegyaljainál új kis ház. — 140: II. ker.-ben 4 lakásos, jó jöv. — 125: Gradistei 2 sz., előfürdősz. — 100: Perneava 2 szobás. — Telkek, földek, szőlők, városköztől csereingatlanok. 4355

Zongora, Stingl gyártmány, olcsón eladó. Tempo, Fischer Eliz-palota. — Zalogcéduláját olcsón hosszabbítjuk, előleget nyújtunk.